

Naša anketa

Naši slovanskí predkovia mali svoje rady starších. Vyzerá to tak, že súčasní, osobitne ponovembroví, Slováci ich nahradili kultom „rád mladších“. Žeby vzdelanie a životné skúsenosti seniorov už pre mladých veľa neznamenal?

Jozef Cerovský, predseda ObIV SZPB, Lučenec:

– Ešte v nedávnej minulosti sa v praxi uplatňoval názor, že správne a prospešné pre vec je spájať skúsenosti starších s elánom mladých. Žiaľ, po novembri 1989 sa aj táto zásada hodnotila ako komunistická a tak ju bolo treba zrušiť.

My však vieme, že to s komunizmom nemá nič spoločné. Je to podobné ako s duálnym vzdelávaním, ktoré už vtedy existovalo, len sa mu inak hovorilo. Podstatným bolo, že to fungovalo, skúsil som si to na vlastnej koži.

Dnes mladí vzdelaní málo uznávajú starších a skúsených, na čo raz doplatia.

Václav Homišan, predseda ObIV SZPB, Stará Ľubovňa: – Dnešná mládež si už dávno neváži životné skúsenosti seniorov, seniori sú im dokonca v niektorých prípadoch na smiech. Vytráca sa úcta k starším, svet má pre mladšiu generáciu iné dimenzie.

Na druhej strane si seniori musia priznať, že už nestačia tempu vedecko-technického rozvoja, ktorý usmerňuje priority rozvoja spoločnosti.

Josef Surman, podpredseda ZO SZPB Martin-Sever 1: – Nie všade je tomu tak, že by vzdelanie a životné skúsenosti seniorov neboli využívané. Pri mestskom úrade v Martine pracuje rada primátora pre seniorov, ktorej som členom (rada starších), ako poradný orgán primátora pre oblasť práce so seniormi a zabezpečovania ich potrieb.

Rada predkladá ich požiadavky, návrhy, konzultuje problematiku týkajúcu sa samosprávy a navrhuje riešenia. Funguje už viac ako desaťročie a prax ukázala, že spolupráca vedenia mesta a seniorov je prospešná.

Jozef Petráš, predseda ObIV SZPB, Trnava: – Odpoviem trochu netradične. Mal som šéfa, ktorý bol vo veku mojich detí. Správal sa ako hovä... Raz ma tak vytočil, že som mu povedal, že má šťastie, že nie je môj syn, alebo dcéra.

Nechápavo sa opýtal, ako to myslím? Tak som mu povedal, že ak by sa moje deti správali voči starším ako on, tak im rozbijem hubu! „Žiaľbohu, vám nemôžem!“

Čo už, došiel som o tri odmeny. Ale šéf bol nakoniec odídenny.

Začína to všetko v rodine. Dnešný vlčí svet dáva zelenú aj hovä... (Pokračovanie na str. 3)

Perlička

Nemiestne bozky

Dňa 6. júla sme si pripomenuli Deň bozkov. V Rusku pred ním urobili sociologický prieskum, z ktorého vyplynulo, že až 52 % respondentov sa rado bozkáva. Väčšinou muži.

S bozkom sa najčastejšie vítajú známi, priatelia a blízki. Robí to 40 % ľudí. Avšak až 86 % opýtaných považuje bozky medzi mužmi za nemiestne. Bozky medzi mužmi a ženami, alebo medzi ženami, považuje za normálne 60 % respondentov.

Prieskum ukázal, že medzi mužmi sa na privítanie patrí podať si ruku! Bozky medzi chlapmi sa v Rusku nenosia. s využitím ruskej tlač

Zavádza sa novinka: Kluby mladých priateľov SZPB

Prvé zasadnutie novozvoleného Predsedníctva Ústrednej rady SZPB po XVII. zjazde SZPB urobilo jeho predbežné zhodnotenie. Ocenilo 100-percentnú účasť delegátov, prerokovanie všetkých plánovaných otázok a dostalo sa mu vysvetlenia prečo sa zjazdového rokovania nezúčastnili niektorí hostia, hoci sa sľúbili.

Zjazd vynovil niektoré svoje pracovné a obsahové nástroje (Stanovy SZPB, Programové zameranie SZPB) a prijal aj uznesenie o zavádzaní absolútnej novinky, Klubov mladých priateľov SZPB! Návrh štatútu ich organizácie a pôsobenia dostali za úlohu vypracovať dvaja členovia ÚR SZPB.

V ďalšom predsedníctvo rozhodlo o práci so zjazdovými diskusnými vystúpeniami, zaoberalo sa prípravami zasadnutia novej ÚR SZPB (august a november 2019), prijalo organizač-

né úlohy prípravy osláv 75. výročia SNP, 75. výročia oslobodenia prvej obce na Slovensku – Kalinova, 75. výročia partizánskej prehliadky v Detve, 75. výročia Dňa hrdinov Karpatsko-duklianskej operácie a pracovného stretnutia s ČSBS. Rozhodlo tiež o zabezpečení účasti na stretnutí Výboru vyhnančov a utečencov v Slovinsku.

Predsedníctvo tiež privítalo návrh, s ktorým sa na predsedu SZPB listom obrátil v mene Ústavu politických vied SAV Miroslav Pekník, ktorý po

úspešnej spolupráci na vedeckej konferencii „Vianočná dohoda a ilegálna SNR 1943–1944“ navrhuje ďalšiu, a to na riešení protixtrémistického vedecko-pedagogického projektu „Osobnosti slovenskej politiky a extrémizmu“.

Tento je určený predovšetkým pre učiteľov dejepisu a občianskej náuky na základných a stredných školách. Jeho realizácia bude v sídlach samosprávnych krajov.

Predsedníctvo ÚR SZPB uložilo predsedovi P. Sečkárovi požiadať kanceláriu Prezidentky SR o prijatie ňou priamych účastníkov protifašistického odboja a členov predsedníctva.

V. Mikunda

„Vandalizmus je slabé slovo!“

Po opakovanom poškodzovaní Pamätníka sovietskej armády v Košiciach došlo aj na pamätník SNP (na vrchu Polom) nad obcou Stráňavy, kde niekto odpíliť ruky z bronzového súsošia-Brániace matky od akademickej sochárky Ludmily Cvenegrošovej. Pomník bol postavený na počesť padlých príslušníkov 1. čs. armádneho zboru v ZSSR, ktorí tu položili svoje životy.

Pred nedávnom došlo k premenovaniu časti Vajanského nábřežia na Masarykovo. V tomto duchu pokračuje bratislavská radnica ďalej, keď navrhuje premenovať časť Námestia SNP na Námestie Nežnej revolúcie. **K tejto aktivite sa vyjadril Eduard Chmelár:**

„Zdá sa, že už tradične majú s Povstaním problém v Bratislave. Už tu boli pokusy premenovať Most

SNP na Nový most – túto trápnosť našťastie napravil bývalý primátor Milan Ftáčnik. Nový primátor Matúš Vallo však navrhol opäť jednu zo samoučelných zmien – aby sa časť Námestia SNP premenovala na Námestie Nežnej revolúcie.

Už neraz som kritizoval neschopnosť alebo ignorantstvo bratislavských radných, s akým pristupujú

(Pokračovanie na str. 4)

Uznesenie PZ OBSE proti xenofóbii... bolo zablokované

Na zasadnutí Výboru pre demokraciu, ľudské práva a humanitárne záležitosti zablokovali uznesenie „O boji proti xenofóbii, agresívnemu nacionalizmu a súvisiacej neznášanlivosti,“ ktoré navrhla ruská delegácia. Tá vyzvala účastnícke štáty OBSE, aby sa postavili proti velebeniu členov Waffen SS.

OBSE mala prijatým dokumentom vyjadriť hlboké znepokojenie nad „rozšírením teórie nadradenosti na základe rasy, národnosti, náboženstva alebo kultúry, vrátane regiónu OBSE,“ a taktiež uznať, že neonaciz-

mus je „nebezpečným moderným fenoménom,“ proti ktorému musia politici bojovať. V dôsledku toho proti tomuto dokumentu hlasovalo 25 poslancov národných delegácií, iba 11 ho podporilo a 3 sa zdržali hlasovania.

Z návrhu uznesenia tiež vyplývala výzva, že členské štáty sa budú „aktívne brániť“ velebeniu akéhokoľvek nacistického hnutia, vrátane bývalých členov organizácie Waffen SS a rovnako tak častým pokusom a prípadom znesväcovania alebo ničenia pamiatok“ bojovníkov s nacizmom.

Svobodnenoviny.cz, 10. 7. 2019 (výňatok)

Na východe EÚ nie je skrátka nič!

V Bruseli sa rozdávali top funkcie. Na najbližšie obdobie ich ovládli takto: na čele Európskej komisie je Nemka Ursula von der Leyenová, predsedom Európskej rady je Belgičan Charles Michel, šéfom zahraničnej politiky EÚ je Španiel Josep Borrell, predsedom Európskeho parlamentu je Talian David-Maria Sassoli a Európsku centrálnu banku bude viesť Francúzka Christine Lagardeová.

V uplynulom období zastávali týchto top päť pozícií Luxemburčan Jean-Claude Juncker, Poliak Donald Tusk, Talianka Federica Mogheriniová, Talian Antonio Tajani a Talian Mario Draghi. Ešte pred nimi to boli Portugalčan José Manuel Barroso, Belgičan Herman Van Rompuy, Angličanka Catherine Ash-

tonová, Nemeck Martin Schultz a Francúz Jean-Claude Trichet.

Nuž, nemožno povedať, že tam žiadni Východoeurópania nie sú: veď sme tam predsa mali „nášho“ Donalda Tuska. Ono to jednoducho vždy tak vyjde, že Západoeurópania majú asi lepšie kádre. Teda kto by v tom azda hľadal diskrimináciu alebo videl

akýsi obraz reálneho podielu východoeurópskych krajín na politickej moci v EÚ, a kto by prípadne pochyboval o tom, že EÚ je hlboko demokratická a hlboko od podlahy ľudovo zastupiteľská inštitúcia, konajúca v záujme nás všetkých, tak ten by sa mal zamyslieť, či náhodou nepodlieha vplyvu Putinových rafinovaných trolov.

HSP, 6. 7. 2019 (krátené)

Európa chce smrť svojho dieťaťa – národnej identity!

Myšlienka národnej identity sa najvýraznejšie prejavila pri rozpade Sovietskeho zväzu a Juhoslávie. Podľa francúzskeho denníka *Atlantico* EÚ dlho pred tým zatvárala oči, ale teraz s tým už nič nemôže urobiť, pretože „tri najväčšie štáty sveta, USA, Rusko a Čína, sú horliví nacionalisti“.

Ideológie, ako civilizácie, sa objavujú a zomierajú. Niekedy sa to deje rýchlejšie, rovnako ako nacizmus, a niekedy pomaly, rovnako ako pri komunizme, píše Benoit Rayski v článku pre *Atlantico*.

„Stará Európa dnes porodila dieťa zvané „národná identita“. Díva sa naň a desí ho. Monštrum, ktorého nechce byť matkou. Snaží sa, aby zmizlo,“ píše autor.

A teraz ani Macron s jeho mantrou „pokroku proti nacionalistom“ nemôže nič robiť. Národné aspirácie prebiehajú po celom kontinente, hlavne vo

východnej Európe. A to aj navzdory tomu, že nacionalizmus bol príčinou mnohých vojen.

„Prebudenie národov je vyvolané pocitom, ktorý bol potlačovaný a schovaný, ale nikdy nevymizol,“ pokračuje novinár. Podľa neho boli európske orgány po dlhú dobu „hluché a slepé,“ hoci od roku 1989 mohli „otvoriť oči a uši“. Po páde komunizmu sa Sovietsky zväz, ktorý sa zdal byť monolitnou ríšou, rozpadol ako puzzle. Objavila sa Ukrajina, Bielorusko, Litva, Arménsko a ďalšie.

Druhé prebudenie národov sa stalo v Juhoslávii. Krajina, ktorá

vyzerala byť pokojná a zjednotená, bola otrávená krvavými vojnami. Boli tu Chorvátsko, Srbsko, Slovinsko a ďalšie krajiny. Lenže rovnako, ako v prípade ZSSR, EÚ odmietala „vidieť to, čo mala pred nosom“.

Hľadala útechu v myšlienke, že sa to deje iba s bývalými komunistickými štátmi. Rovnako tak zatvorila oči pred vznikom islamského nacionalizmu a naopak sa ho snažila „upokojiť“, čím narušila identitu svojich členov. Navyše nemohla a nechcela vytvoriť spoločnú európsku identitu, popierajúcu koncept stretu civilizácií.

A teraz sa Európa usiluje vyhnať démona, ktorého sama vynosila. Autor článku *Atlantico* pochybuje, že to bude fungovať.

prvnizpravy.cz, atlantico.fr, 11. 7. 2019

Soros sa zrazu rozhodol ísť s Ruskom na zmier

Úplne nečakane prišli správy z USA ohľadne novej stratégie hlavného organizátora všetkých „farebných revolúcií“ na svete George Sorosa. Vie sa, že je aj hlavným protivníkom Ruska a že sa po celý život usiloval zabezpečiť americkú nadvládu nad Ruskom (organizoval prevraty v postsovietskom priestore a privádzal k moci vodcov, ktorí vyhovovali USA).

Lenže zrazu, na staré kolená George Soros ohlasuje vytvorenie Quincy inštitútu (nepleťme si ho s inou inštitúciou existujúcou od roku 1947), ktorého cieľom bude zmena stratégie správania sa USA, zastavenie vojen a prerobenie Ameriky na mierumilovnú.

Tu sú hlavné ustanovenia organizácie:

1. Amerika nie je unikátnou krajinou, ako si stále myslí politický establishment vo Washingtone.

2. Nemala by sa snažiť byť

svetovým policajtom a riadiť život vo všetkých častiach sveta.

3. USA musia začať rešpektovať suverenitu iných štátov a nezasahovať do oblasti vplyvu iných veľkých mocností, ako je Rusko a Čína.

Ak sa spočiatku bude zdať, že organizácia s podobnou stratégiou bude schopná niečo zmeniť, tak v skutočnosti to tak vôbec nie je. Rozdiel medzi novým centrom a jeho konkurentmi spočíva v tom, že zahrňuje tak poradcov republikánskej strany

a bývalých pracovníkov administratívy Donalda Trumpa, ako aj liberálnych a ľavicových profesorov z popredných univerzít v Amerike. Táto organizácia je veľmi vplyvná, pretože pokrýva všetky mocenské štruktúry. Hlavným cieľom je presadzovanie stratégie mierovej politiky vo všetkých oblastiach štruktúr.

Čo primälo Sorosa na vytvorenie tejto organizácie nie je celkom jasné, možno sa stárec naozaj spamätal, alebo je to jeho ďalší strategický krok, to v tejto chvíli ešte nie je jasné. Ak je však všetko pravda, čo sa o Quincy inštitúte hovorí, potom o pár rokov USA možno začnú podporovať svetový mier.

Novarepublika.cz, 10. 7. 2019

Nemci odmietli porušenie noriem OSN

Nemecko zamietlo v 27. týždni žiadosť USA o vyslanie pozemných jednotiek do Sýrie, čím v podstate odmietlo aj Američanmi navrhované (cestou vyslanca pre Sýriu Jamesa Jeffreyho) porušenie noriem medzinárodného práva.

Hovorca nemeckej vlády Steffen Seibert to zdôvodnil síce inak, no pravda je len jedna. Američania sú v Sýrii nezákonne a o nezákonnosť žiadali aj

Nemcov. Tí však majú svoje skúsenosti so zasahovaním do vnútorných pomerov a okupovaním iných štátov.

Americký vyslanec požadoval, aby Nemecko vyslalo do Sýrie z Bundeswehru svoje výcvikové sily, logistických expertov a technických pracovníkov. Povedané inak, presviedčal Nemcov, aby tam vyslali ľudí, o ktorých ich Sýria vôbec nežiadala. – r –

Čo píšú iní

■ Aký je vzťah Česka a Sudetonemeckého landsmannschafu?

...toľkokrát citovaná zmena stanov Sudetonemeckého landsmannschafu, ktorá sa mala udiat minulý rok a ktorá mala z týchto stanov dostať preč právo na vlasť pre odsunutých sudetských Nemcov, nie je až taká úplná, ako je to deklarované mnohými rečníkmi, pretože nebola prijatá všetkými účastníkmi Sudetonemeckého landsmannschafu, ako im to ukladá § 33 tohto združenia.

Napríklad Witikobund, čo je celkom silná radikálna až fašistická organizácia založená bývalými dôstojníkmi SS, ktorá sa tvrdo hlási k právam Nemcov v Českej republike a vyžaduje späť právo na vlasť a majetky, sa k tomu vyjadrila v roku 2018, kedy písali bavorskému predsedovi vlády výčitku, že jednoducho to tak nie je vykonané a Sudetonemecký landsmannschaft, ako taký v tom ucelenom zväzku, takéto uznesenie neprijal a oni aj naďalej požadujú jasné proklamácie Bavorska, interpretoval poslanec Leo Luzar...

Prvnizpravy.cz, 13. 7. 2019 (výňatok)

■ Ako som na Kryme hľadal partizánov...

Všetci zodpovední ľudia, ktorí si ešte zachovali súdnosť, sledujú so stále väčším znepokojením rastúcu rusofóbiu a dezinformačné tance okolo Ruska, jeho prezidenta, ruských aktivít domácich aj medzinárodných. Práve som dokončil preklad Zweigovej novely „Pred búrkou“, v ktorej slávny autor opisuje dôvody začatia 1. sv. vojny.

Jedným z podstatných bola západoeurópska rusofóbia vyvolaná predovšetkým rastúcou agresivitou Nemecka. Rusofóbia bola v rakúsko-uhorskej monarchii takmer módna záležitosť, kto sa vyslovil o Rusoch, Srboch a Slovanoch pozitívne, bol okamžite označený za rusofila, nebezpečného pansláva, konšpirátora (áno už vtedy), šíriteľa nepravdivých správ (termín hoax ešte vtedy nebol) a bol verejne pranierovaný. Väčšina občanov si myslela svoje, chcela mať svätý pokoj, mlčala a skončilo to, vieme ako... Rusofóbia je aj dnes už takmer zahraničnopolitická doktrína USA a ich európskych vazalov. Hoci sa prejavovala i predtým, prudký nástup zaznamenala po udalostiach na Kryme.

* * *

Počas trojročnej okupácie polostrova Nemcami v čase 2. sv. vojny zlikvidovali Nemci židovské obyvateľstvo, po skončení 2. sv. vojny vyhnan Stalin z Krymu na princípe kolektívnej viny Bulharov, Tatárov, Grékov, Arménov. Najviac utrpeli Tatári a to kvôli ich aktívnej kolaborácii s nemeckými okupantmi, keď tisíce z nich bojovali proti Sovietskemu zväzu na strane nemeckých fašistov (obnovenie Krymského chanátu počas nemeckej okupácie polostrova).

* * *

Násilné odvlčenie a smrť desiatok tisícov Tatárov v stalinových časoch Rusom nemôžu zabudnúť.

Zdá sa, že rovnako Rusi nemôžu zabudnúť Tatárom to, čo im spôsobili svojou zradnou spolupracou s nemeckými okupantmi.

* * *

Zastavili sme sa v Livadii v niekdajšom cárskom paláci, kde vo februári 1945 týždeň popíjali, hodovali a rozhodovali o osude sveta Stalin, Churchill a Roosevelt. Ešte dobre, že Livadija existuje ako dôkaz pre prípad, že možno o pár rokov budú do nás absolventi masmediálnych fakúlt hustiť, že svet od fašizmu oslobodili Nemci vedení Hitlerom.

* * *

Národ, ktorý zažil vojnu na vlastnej koži, na vlastnom území, urobí všetko preto, aby sa tieto hrôzy nezopakovali. Nemeckí fašisti zabili vo vojne podstatnú časť ruskej reprodukčnej mužskej populácie. Je preto pochopiteľné, že si Rusi doslova na každom kroku pripomínajú hrôzy vojny.

Platí však aj opak – najviac vojnychtivé sú tie národy, ktoré vojnu na vlastnom území nezažili. Rusi, Angličania, Francúzi, Nemci, Čiňania, Japonci, Taliani, Srbi, Poliaci, Maďari, Česi, Slováci, Gréci, Holanďania, Belgičania, Rumuni, Ukrajinci, Bielorusi, Litvania, Lotyš, Estónci a ďalších štyridsať národov sveta zažilo hrôzy vojny na vlastnom území.

Najväčší absolútny počet obetí priniesol v 2. sv. vojne Sovietsky zväz – 25 miliónov ľudí (27,8 milióna – pozn. Bojovník), čo bolo 14 percent jeho obyvateľov. Na počet obyvateľov mali najväčšie straty Poliaci – 5,6 milióna obyvateľov, čo bolo 16 percent obyvateľov, z toho však boli tri milióny obeť židovského holokaustu (Najviac obetí v percentách mali Bielorusi – cca 25 % – pozn. Bojovník). Spojené štáty mali 418 500 padlých, čo tvorí 0,32 percent oby-

(Pokračovanie na str. 4)

SZPB nesúhlasí...

Protifašistickí bojovníci nesúhlasia s návrhom premenovať časť Námestia SNP na Námestie Nežnej revolúcie.

Takýto jednoznačný postoj zaujalo predsedníctvo Oblasťného výboru SZPB Bratislava k návrhu bratislavského primátora Matúša Vala. Denník Pravda uviedol, že Zväz svoj nesúhlas odôvodňuje logickým, technickým, historickým a spoločensko-politickým hľadiskom.

Názvoslovné rozčleňovanie z urbanistického hľadiska jednotného priestranstva na viaceré námestia pokladá Zväz za nesprávne a násilnícke, bez diskusie s odborníkmi i verejnosťou. No a za toto Nežná revolúcia nebojovala.

„V súvislosti s primátorovým návrhom sa hlavné mesto už obrátilo na starostku Staré-

ho Mesta Zuzanu Aufrichtovú a požiadalo ju o vypracovanie a predloženie návrhu na schválenie uznesenia o premenovaní tejto časti Námestia SNP. V prvom rade totiž musia premenovanie schváliť staromestskí miestni poslanci. Po ich odobrení by návrh všeobecne záväzného nariadenia pripravilo mesto. Pre-rokovaný by bol na komisii kultúry, ochrany historických pamiatok a mediálnej komisii, na mestskej rade a následne v bratislavskom mestskom zastupiteľstve,“ napísal denník Pravda. No zo slov Aufrichtovej v RTVS 17. 7. 2019 vyplýva, že tam by sa o tom malo rozhodovať v októbri.

Symbol Námestia SNP nie je len o Bratislave! Žiadalo by sa preto, aby si túto otázku zaradili na rokovania všetky naše oblasťné výbory. O bratislavských základných organizáciách, o organizáciách našich partnerov ani nehovoriac.

Pochod Vrba Wetzler Memorial

V pondelok 15. 7. sa začal v priestoroch nemeckého koncentračného tábora Auschwitz-Birkenau pri poľskom Osvienčime pochod Vrba Wetzler Memorial, ktorý nám pripomína útek dvoch slovenských Židov Rudolfa Vrba a Alfreda Wetzlera z koncentračného tábora v apríli 1944 do slovenskej obce Skalité.

Približne 130 km trasa pochodu je vytýčená podľa opisov úteku v dvoch samostatne publikovaných knihách Wetzlera a Vrba.

Bývalí väzni prišli najskôr do Skalitého, odtiaľ šli do Žiliny a tam spísali svoje svedectvo o priemyselnom vyvražďovaní Židov.

Kauza šekov Mariana Kotlebu zamietnutá

Senát Najvyššieho súdu SR 10. 7. 2019 zamietol sťažnosť prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry voči rozhodnutiu špecializovaného trestného súdu v Pezinku (ŠTS), ktorý na jeseň minulého roka zamietol obžalobu na predsedu LSNS Mariana Kotlebu v kauze šekov pre chudobných.

Senát NS SR sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa **len pokiaľ ide o procesné pochybenie**, týkajúce sa porušenia obhajobných práv obvineného Mariána K.

* * *

ŠTS v Pezinku 3. septembra

2018 zamietol obžalobu na predsedu LSNS z prečinu prejavu sympatie k hnutiu smerujúcemu k potlačeniu základných práv a slobôd. Kotlebu obvinili za darovanie šekov chudobným rodinám v hodnote 1 488 eur, pričom číslo 1 488

je v symbolike extrémistov používané ako spojenie čísel 14 (14 slov Davida Lanea, pravicového teroristu, „we must secure the existence of our people and a future for white children“, teda „musíme zabezpečiť existenciu našich ľudí a budúcnosť bielych detí“) a 88 (ôsme písmeno v abecede je H, pričom HH je skrátene tvar nacistického pozdravu „Heil Hitler!“).

Poslanec LSNS Stanislav Mizík je nevinný

Spod obžaloby za extrémistické trestné činy ho definitívne zbavil senát Najvyššieho súdu SR 9. 7. 2019.

Predseda trojčlenného senátu v odôvodnení rozsudku uviedol, že „odvolanie prokurátora Ústavu špeciálnej prokuratúry nie je dôvodné. Samosudca špeciálneho trestného súdu vykonal dokazovanie správne a dôkazy teda vyhodnotil správne“. Vysvetlil tým podstatu, že dokazovaním sa neprekázalo, že to bol obžalovaný kto skutok spáchal.

Podľa slov predsedu senátu NS SR prvostupňový súd ŠTS správne skonštatoval, že **orgánom činným v trestnom a v prípravnom konaní sa nepodarilo zabezpečiť žiaden dôkaz o tom, že obžalovaný sa na konkrétnom mieste a v kon-**

krétnom čase podieľal na vyhotovení hanlivého statusu.

* * *

Prokurátor ÚŠP podal na Stanislava M. obžalobu zo zločinov výroby a rozširovania extrémistických materiálov a prečinu hanobenia národa, rasy a presvedčenia. Žiadal pre neho trest odňatia slobody v dolnej polovici trestnej sadzby s podmieneným odkladom a uloženie probačného dohľadu.

Poslanec kritizoval rozhodnutie exprezidenta Andreja Kisku udeliť najvyššie slovenské štátne vyznamenanie osobám židovského vierovyznania. „Jeho“ status sa následne objavil na ďalších weboch. Súd s poslancom sa začal 24. mája 2018.

„Od ruského meča zahynul“

Predseda ruského dumského výboru pre telovýchovu, šport, turizmus a záležitosti mládeže Michail Degťarjov navrhol, aby boli pri hrobách zahraničných vojakov, ktorí bojovali s Ruskou ríšou alebo so ZSSR, rozmiestnené tabuľky s nápisom: „Kto k nám s mečom prišiel, od ruského meča aj zahynul.“

Degťarjov navrhuje, aby bol v tomto duchu inovovaný zákon „O pochovávaní a o pohrebných záležitostiach“ (voľný preklad). Takéto tabuľky by sa mali nachádzať vo vzdialenosti nie viac ako meter od vchodu na cin-

torín vojakov, ktorí bojovali proti Ruskej ríši alebo ZSSR. Text na tabuľke má byť napísaný po rusky a aj v štátnom jazyku krajiny, odkiaľ pochádzali cudzí agresori.

Degťarjov pri tom uviedol, že takéto opatrenie je

nevyhnutné aj na odvrátenie velebenia vojakov cudzích štátov a ich spojencov, ktorí bojovali s ruským štátom, na zvečnenie ich účasti na vpáde do Ruska.

Ak bude táto novela prijatá, potom sa tieto hanlivé tabuľky objavia aj pri hrobách slovenských vojakov, ktorých Tiso poslal na protislovenské východné ťaženie. Jeho vina a hanba medzi pravými Slovanmi sa tým zveční.

– r – podľa ruskej tlače z 8. 7. 2019

Naša anketa

(Dokončenie zo str. 1)

Slavomír Fijalka, člen ObIV SZPB, Nitra: – Vzdelanie a životné skúsenosti seniorov sú, bohužiaľ, pre dnešnú mladú generáciu skôr terčom posmechu ako zdrojom ponaučenia. Je to dôsledok systematického podávania proamerického a prozápadnej kultúry, ktorá je založená na úplne iných hodnotách a princípoch, ako mali naši slovenskí predkovia.

Novembrom 1989 začala kultúrna (okrem inej) genocída Slovákov, ktorá neustále pokračuje do dnešného dňa.

Juraj Janošovský, člen ZO SZPB 39, Bratislava- Staré Mesto: – Generačné rozdiely sú prirodzené. My starší si myslíme, že to lepšie už bolo, a mladí, že to lepšie ešte len prichádza. To je v poriadku! Ale zvrhlé je udržiavať mladých v nevedomosti, prekrúcať fakty, emotívne s nimi manipulovať a propagandisticky ich zneužívať.

Nie mladí sú vinní, ale manipulátori, propagandisti, novinári a učители, ktorí ich používajú ako Hitler, Hitlerjugend – ako svoju hlúpu, no mocnú ulicu proti svojim protivníkom.

Vladimír Červienka, člen ZO SZPB gen. Karola Pekníka, Pezinok: – Rada starších po novembri 1989 zanikla a nová generácia je náš obraz, keď sme boli v ich veku my. Išli sme si svojou vlastnou cestou. Tak isto aj oni si razia svoj smer kadiaľ ist'.

Jaroslav Bulko, predseda ObIV SZPB, Žiar nad Hronom: – Je historickou pravdou, že naši slovenskí predkovia mali svoje rady starších. V území, ktoré obývali, mali rozhodujúce postavenie. Tak, ako ide život, rovnako sa začali meniť názory súčasných obyvateľov.

Dnes byť starším človekom je pre jeho ďalšie pracovné uplatnenie hendikepom. Životné skúsenosti seniorov už nielen pre mladšiu generáciu, ale i pre mnohých podnikateľov nič neznamenajú. Pravda je však taká, že aj dnešní mladí, ktorí podceňujú životné skúsenosti seniorov, budú tiež raz seniori.

Názory respondentov sa nemusia zhodovať s názorom redakcie a vydavateľa.

V úcte k hrdinom trnavskej posádky

Asi 160-členný pelotón cyklistov odštartoval ráno 18. júla na nonstop cyklojazdu Trnava – Rysy, aby si už po 42-krát pripomenul putovanie trnavskej posádky a dobrovoľníkov do bojov SNP.

Slávnostný štart sa konal večer 17. 7. za účasti asi tridsať cyklistov a osobností trnavskej a krajskej samosprávy, ku ktorým sa prihovril aj oblasťný predseda SZPB Jozef Petráš.

Cykloturisti na trase položili kvety pri pomníkoch SNP v Trnave, Horných Hámroch a Nemeckej.

„Naša spomienková nonstop cyklojazda je najstarším jednodňovým cyklomaratónom na Slovensku,“ uviedol predseda oblasťného výboru SZPB v Trnave Jozef Petráš, ktorého otec bol tiež vojakom slávnej trnavskej posádky.

Čo šíri internet? Je to fejk?

Koľko plusov majú „Medzníky 2. svetovej vojny“?

Učiteľkou dejepisu a občianskej náuky, ktorá vyučuje aj obdobie rokov 1938–1945, je Katarína Čuntalová, vyučujúca na ZŠ s MŠ Rjazanská 75 v Bratislave. SZPB je teda s ňou spojený vedomostnou súťažou Medzníky 2. svetovej vojny.

Aké úspechy majú vaši žiaci v „Medzníkoch...“?

– Do tejto súťaže sme sa zapojili vďaka úsiliu priamej účastníčky protifašistického odboja Anny Bergerovej a ZO SZPB č. 7, v ktorej pôsobí, už pred tromi rokmi. Úspešní sme boli hneď v prvom roku, v druhom sme prekonávali isté časové komplikácie (súťaž bola napasovaná do obdobia riaditeľského voľna), no úspechy sme aj tak mali. A v tomto roku sa jedna z našich škôl umiestnila na 2. mieste v oblastnom kole SZPB.

Ktorý termín vám najlepšie vyhovuje, aby to organizátori školám nekomplikovali?

– Medzníky sa zaoberajú témou, ktorá sa preberá na prelome polrokov, čo je obdobie december až január. Vtedy niekedy by sa dali usporiadať základné školské, resp. obvodné koly. Optimálnym termínom pre oblastné kolo sa nám javí február, možno začiatok marca. No a celoštátne kolo by bolo dobré usporiadať v apríli.

Organizovať to neskôr, po prijímačkách, to už aj žiaci majú hlavu inde.

Čo dávajú Medzníky... žiakom a čo vám, učiteľom?

– Mne a aj žiakom sa veľmi páči, že v tejto súťaži sa pracuje tímovo. Lebo väčšina obdobných súťaží stavia na vedomostiach jednotlivca. Tímové zapojenie žiakov naozaj baví a prejavuje sa to ich záujmom zapájať sa do Medzníkov...

Toto je môj poznatok z ostatných troch rokov, kde vysoko hodnotím aj to, že žiaci sa popri súťaži učia aj spolupra-

covať. Potešiteľné je aj to, že deti majú o témy 2. sv. vojny a protifašistického odboja záujem a chcú do nich preniknúť ešte hlbšie. No a úplne skvelé je, keď sa stretnú s človekom, ktorý tie časy osobne prežil.

Myslíte si, že deti obdobia rokov 1938–1945 rozumejú?

– Nemôžem zaručiť, že úplne všetci, ale tí, ktorí sa o dané obdobie zaujímajú, tak určite majú o ňom prehľad a na svoj vek mu aj rozumejú. No a práve vďaka tejto súťaži sa o tom ešte viac dozvedajú!

Čo považujete za najväčšiu slabinu v prednášaných poznatkoch o rokoch 1938–1945? Môže ňou byť aj nedostatok dôrazu v učebniciach dejepisu...?

– Učebnica dejepisu nemá komplexný pohľad do hĺbky tohto obdobia. Veď o 2. sv. vojne má štyri témy, o SNP jednu, Slovenský štát (vrátane Slovenskej republiky) možno tri a tým sme vybavení. Čiže celkovo sa musíme zmestiť do desiatich učebných hodín, hoci podľa

otázok žiakov vidím, že majú o toto obdobie záujem.

Teraz vám pribudne jedna vyučovacia hodina, na čo ju využijete?

– Odpoviem vám trochu inak. Zažila som štyri roky dozadu keď bola v 9-tom ročníku jedna hodina dejepisu týždenne na celé 20. storočie. Čiže 2. sv. vojne, SNP a slovenskému štátu sme sa celkovo venovali, možno, tri hodiny. No a odtiaľ pri „trojhodinovke“ to už bude určite lepšie. Lebo sa už budem môcť viac venovať vizuálnej stránke výučby a aj diskusii so žiakmi.

Ako učelia máte stanovené nejaké odborné ciele (štandardy). Ste schopní dosiahnuť ich s nástrojmi, ktoré vám spoločnosť dáva do rúk?

– Myslím si, že dobrý pedagóg to docieľi s tým, čo má. Dobré by bolo, aby sa žiaci mali možnosť stretnúť s ľuďmi, ktorí časy, ktoré im popisuje učiteľka, aj osobne zažili. Povedzme si otvorene, že stretnutie s priamym účastníkom protifašistického odboja je zážitkom, na ktorý deti asi nezabudnú.

Iné je to aj z pedagogického hľadiska. Pred žiakmi vystupuje nová a dôveryhodná osobnosť, niekedy ovešaná medailami, a žiaci ju nielen počúvajú, ale aj dávajú otázky.

Myslím, že toto je cesta, ktorú treba využívať.

Na záver akoby prehovorila duša učiteľky Kataríny Čuntalovej.

– Pre mňa je dôležité či sme na konci deviateho ročníka spokojní s tým, ako naši žiaci rozmyšľajú, či majú vedomosti, ktoré sme im vštepovali, či dokážu poprepájať vyučované témy v súvislostiach. Ak to dokážu, to je ten pravý a obrovský úspech!

– vmi –

„Vandalizmus je slabé slovo!“

(Dokončenie zo str. 1)

k našim dejinám a osobitne k sochám. Namiesto nových sôch sa ožívujú kópie nižšej historickej i kultúrnej hodnoty, namiesto našich osobností sa vymýšľajú bizarné pocty ľuďom, ktorí sa v našom hlavnom meste len zastavili. Stavanie pomníkov tu skrátka nemá koncepciu, ani filozofiu. Čo bude nasledovať nabadúce? Premenovanie Hviezdoslavovho námestia na Námestie Georga Busha? Alebo premenovanie Šafárikovho námestia na Námestie VPN?

Takéto konjunkturalistické a účelové premenovávanie verejných priestranstiev nemá v našich dejinách obdobu. Dokonca aj Americké námestie prežilo bývalý režim, kým Sovietske bolo v tom novom zlikvidova-

né okamžite. **Pomníky tak nie sú pamätníky, nie sú piliermi našej historickej pamäte, ale oslavnými kultmi svedčiacimi skôr nejakej diktatúre.**

Pán Vallo, myslím si, že váš starý otec Miroslav Válek by sa v hrobe obracal, ako biedne sa o vás obtrela kultúra a kultúrnosť. Nájdite si plochy na vaše oslavné orgie niekde inde, je ich predsa dosť, pretože zmenšovať Námestie SNP v roku 75. výročia Povstania je podobná hanebnosť ako odrezáť tomu súsošiu nad Stráňavami ruky. Nie, Povstania v Bratislave nie je dosť, naopak, chýbajú sochy jeho veliteľov generálov Goliaha a Viesta. No ak nemáte k tejto najslávnejšej udalosti našich dejín elementárnu úctu, aspoň sa do toho nestarajte a riešte

skutočné problémy Bratislavy“, uzavrel Chmelár.

„Vandalizmus je... slabé slovo,“ reagoval na poškodenie sochy nad Stráňavami poslanec NR SR, podpredseda Smeru-SD a bývalý žilinský župan Juraj Blanár.

„Kladiem si otázku: je to len smutné zúfalstvo niekoho, kto bronz predá za peniaze, aby prežil, alebo symbolika, ktorou nám niečo chce odkázať?! Nie, ten kto potrebuje peniaze na prežitie, nemá takú techniku, aby toto urobil. Podľa mňa je to premyslený a precízne vykonaný čin, viditeľný už podľa toho, ako boli odstránené ruky matke súsošia. Či si už naozaj nevážia takito ľudia hodnotu mieru v našom živote?“

HSP, 15. 7. 2019 (výňatky)

Čo píšu iní

(Dokončenie zo str. 2)

vateľstva. Občania USA historickú skúsenosť s vojnou na vlastnom území nemajú. V prvej ani v druhej svetovej vojne nebol na materskom území USA zničený jediný dom, škola, nemocnica. Materiálne škody neboli žiadne. Američania nevedia čo je vojna.

jozefbanas.sk, 10. 7. 2019 (výňatky)

■ V Charkove obnovili Žukovovu bustu

Úrady Charkova obnovili bustu maršala Žukova, ktorú začiatkom júna zhodili nacionalisti a namiesto nej tam vystavili zástavu Ukrajiny.

„Ako som sľúbil, dnes sme ju vrátili na miesto,“ napísal na facebooku primátor H. Kernes.

Podľa ria.ru, 11. 7. 2019

■ „Vítazstvo“ Červenej armády, ktoré však bolo jej porážkou

„Na triumf Červenej armády „v najväčšej tankovej bitke 2. sv. vojny“ pod Prochorovkou 12. 7. 1943 sa spomína dodnes. V skutočnosti to nebolo žiadne vítazstvo,“ tvrdí nemecký list Die Welt. „Potvrdzujú to nečakane nájdené nemecké prieskumné fotosnímky.“

Pamätník vítazstva, bielučká zvonica na Prochorovskom poli s postavou Bohorodičky „v podstate musí byť odstránený,“ tvrdí autor článku Sven Felix Kellerhoff. „Veď výsledky posledných výskumov, založených na nespochybniteľne pravých snímkach, potvrdzujú: pod Prochorovkou nebolo ani sovietskeho vítazstva a celkovo ani mohutnej tankovej bitky. V skutočnosti na bojovom poli na západ od dnešného pamätníka vyše 200 tankov sovietskeho 29. tankového zboru nechcene uskutočnili akýsi svojský útok v štýle kamikadze,“ hovorí sa v článku. Kedysi o tom už hovoril nemecký vojenský historik Karl-Heinz Frieser a dnes jeho verziu, rozfúkajúcu mýtus o bitke pod Prochorovkou potvrdil aj jeho britský kolega Ben Witley, ktorý v americkom národnom archíve (v štáte Maryland) našiel niekoľko nemeckých prieskumných snímkov z východného frontu, „ktoré s maximálnou jasnosťou dokazujú katastrofálnu porážku Červenej armády pod Prochorovkou,“ píše Die Welt.

S využitím Inopressa.ru z 9. 7. 2019

(Keďže ide o nesmierne drzú a klamnú falzifikáciu, budeme sa ňou podrobne zaoberať v budúcom čísle a uvedieme pri tom aj doposiaľ málo známe fakty o tomto mohutnom boji – poznámka Bojovník.)

■ 80. výročie 2. sv. vojny bude charakteristické protiruskými fejkami

Bližšie sa 80. výročie bude znamenať objavovanie sa fejkových článkov o akoby vine ZSSR za jej rozpútanie, vyhlásil predseda Ruskej vojensko-historickej spoločnosti Sergej Ivanov.

Téza o tom, že z rozpútania tohto globálneho konfliktu je vinný Sovietsky zväz, ktorý uzavrel s Nemeckom dohodu o vzájomnom nenapadnutí sa a rozdelili si medzi sebou Poľsko, je, samozrejme, nezmyslom, ktorý sa vedome vtíka. Existuje obrovské množstvo historických dokumentov, ktoré nevyvrátiteľne dokazujú existenciu reálnych faktov, ktoré 2. sv. vojne predchádzali, dodal Ivanov.

„Pranierovať Sovietsky zväz, pranierovať Stalina sa stalo módnym, pretože za tým nasledujú výzvy, že ruský národ si musí priznať svoju vinu, a nakoniec, hovoria to niektoré štáty, nahraďiť aj vzniknutú materiálnu škodu. No a to je už, samozrejme, absolútny nezmysel, drzosť. Takéto myšlienky sa však šíria a zadržávajú si oči pred nimi sa nedá,“ poznamenal Ivanov. „Tie obvinenia, ktoré sa vznášali na adresu Sovietskeho zväzu, sa dnes vznášajú na adresu Ruska“, podtrhol predseda RVHS Ivanov.

Podľa ria.ru, 4. 7. 2019

■ Matvijenková o Dankovi

„Je jeden z mála európskych politikov, ktorí neprepisujú históriu 2. sv. vojny.“

Predseda Rady federácie RF Valentina Matvijenková prijala pozvanie šefa NR SR Andreja Danku na oslavy Výročia SNP v Banskej Bystrici.

„Ďakujeme za pozvanie na oslavy SNP a otvorene vám hovorím, že pošleme delegáciu Rady federácie,“ povedala Matvijenková na rokovaní zástupcov Rady federácie a NR SR v Moskve.

HSP, 2. 7. 2019 (výňatky)

Čo sa v Česku deje okolo Českého zväzu bojovníkov za slobodu? Je to boj len vo vnútri ČSBS alebo je to aj súboj s vonkajším protivníkom, pýtame sa predsedu zväzu Jaromíra Vodičku.

– Aj jedno aj druhé, no my sa domnievame, že prioritným dôvodom je, že ČSBS prekáža zmiereniu sudetonemeckého landsmanschaftu s Českou republikou. Zdôrazňujem, že sa to len „domnievame“, pretože takto to zatiaľ nikto nepovedal. Avšak poza chrbty to počúvam stále.

Kedysi som požiadal ministra kultúry Daniela Hermana, že keď chodí k tým sudetákovi, aby im povedal, že ak sa ospravedlnia za vyhnanie Čechov z pohraničia v roku 1938, tak sme ochotní, zatiaľ neverejne, sadnúť si s nimi za stôl a rozprávať sa.

V Česku sú pod skrytým vplyvom sudetonemeckého landsmanschaftu ostrakizované vlastenecké hnutia, ako ČSBS, naše vedenie je aj otvorene ohovárané. Tendencia vygumovať Vodičku a ČSBS z mapy silnie aj v Senáte ČR.

Kde sa to začalo?

– V roku 2016 som pri terezínskom prejave povedal: „Chodia sem muži v dlhých kabátoch s plnými vreckami peňazí, s novými mobilnými telefónmi a vykorisťujú náš ekonomický a sociálny systém. Namiesto toho, aby boli na svojich hraniciach alebo, aby podporovali boj vo svojej krajine, tak ako to urobili naši muži a ženy v roku 1938, keď unikali do Poľska a vstupovali do zahraničných armád...“

Po týchto slovách mi vtedajší minister financií Babiš povedal: „Predseda, bolo to dobré, ale priprav sa, to bude rana.“ A aj bola. Dodnes som za tento prejav v ČR svojim spôsobom diskriminovaný senátom i niektorými poslancami. Ale nedáme sa!

Vyzerá to tak, že tu ide o otvorenú snahu prekrútiť nielen dejiny, ale aj charakter vášho zväzu!

– Žiaľ, napomáhajú tomu aj niektorí naši členovia. Vedenie ČSBS bolo v ostatnom období už trikrát odvolávané. Chceli nás odvolať v novembri minulého roka, potom vo februári a naposledy 4. júna 2019. V novembri nás chcelo odvolať 6 zástupcov z asi 52 organizácií, vo februári 7 a v júni 13, avšak asi 80 % podporilo celý výkonný výbor ČSBS.

Najsmutnejšie na tom je, že keď tí, ktorí tento demokratický súboj prehrali, neakceptujú vôľu väčšiny, ale zdvihnú sa a zo zasadnutia odídu.

Takže je na programe likvidácia ČSBS?

– Ja by som povedal, že je to na programe! A že niektorí poslanci a senátori sú tomu priateli.

Čo na to členská základňa? Odrazili sa tieto nálady na vašich organizáciách?

– Odrazili sa! Keďže médiá osobne zo mňa urobili akéhosi nepriateľa národa, osvojili si to aj niektoré krajské úrady a tie hovoria: „Keďže je tam Vodička, my vám nedáme na podporu organizácie nič“. Napr. Juhočeský kraj sa takto vyjadril.

Čiže niekto tieto nálady a názory zosobňuje s mojim menom, lenže ja nie som zväz. ČSBS to je štyri tisíc členov, z ktorých máme asi tisíc politických väzňov a vojakov druhej svetovej vojny. Teda tých, ktorí nám všetkým vybojovali slobodu. Nebyť nich, tak sa ani súčasní hejmani nemuseli narodiť. Alebo sa mohli narodiť na Sibíri pod nemeckou nadvládou.

Akú dávate šancu, že ľudia z tejto situácie vytriezvejú?

– Mnohí sa už spamätávajú, ďalší k nám vstupujú na podporu súčasného ČSBS a proti rozbíjaciemu zväzu. Zaznamenal V. Mikunda

Podporia boj s velebením nacizmu konečne aj USA?

Velvyslanec Ruska v USA Anatolij Antonov vyzval Washington prehodnotiť svoj postoj voči rezolúcii OSN na boj s velebením nacizmu.

„Každoročne Rusko iniciuje v OSN prijatie rezolúcie o boji s glorifikáciou nacizmu, neonacizmu a inými praktikami, ktoré napomáhajú eskalácii súčasných foriem rasizmu, rasovej diskriminácie, xenofóbie a s nimi spojenej neznášanlivosti.“

V medzinárodnom spoločenstve zostali už len dva štáty, ktoré sa stavajú proti týmto rezolúciám. Sú to USA a Ukrajina. Kanada našla v sebe silu prehodnotiť svoj postoj. Na rade je Washington,“ hovorí sa v článku Antonova pre časopis The National Interest, ktorý má názov „Dejiny sa nesmú prepisovať – tie si treba čítať“.

V 21. storočí, poznamenal Antonov, sú neprípustné také javy, ako „pochody nacistov a kolaborantov po uliciach európskych miest“. Vyzval na zastavenie búrania pamätníkov bojovníkov s fašizmom na Ukrajine, v pobaltských štátoch a v Poľsku. „Politika tolerancie voči neonacistom je neprípustná,“ podtrhol Antonov. Podľa ria.ru, 10. 7. 2019

Dagmar Jůzková, predsedníčku ObIV SZPB Senica

– Naša oblastná organizácia má v súčasnej dobe 321 členov platiacich si členské príspevky, ktorí pôsobia v 14 základných organizáciách SZPB. Na oblastnej konferencii 26. 3. 2015 sa začala nová kapitola oblastnej organizácie, pretože sme začínali od nuly. Bolo zvolené nové predsedníctvo, nová predsedníčka i tajomníčka.

Čo nastolila oblastná konferencia?

– Na tohtoročnej konferencii sme prijali programové zameranie a hlavné úlohy na upevnenie miesta a postavenia SZPB a našej oblastnej organizácie. Sústredíme úsilie na rozšírenie členskej základne o mladých ľudí; budeme s nimi diskutovať na všetkých úrovniach a budeme im organizovať vedomostné súťaže a podujatia k významným historickým výročiam. Okrem toho sa sústredíme na zachovanie a rozvíjanie spolupráce so samosprávnymi orgánmi pri organizovaní podujatí z príležitosti oslobodenia miest a obcí, SNP a iných aktivít. Rozvíjať budeme aj vzťahy s tými občianskymi združeniami, s ktorými nás spájajú rovnaké ciele. Spolu budeme otvorene vystupovať proti neofašizmu, neonacizmu a rehabilitácii ľudáckeho režimu.

Taktiež sa budeme venovať údržbe a ochrane pamätníkov a hrobov obetí fašizmu, budeme uchovávať hmotné i nehmotné historické dedičstvo po účastníkoch vojny, ktorí už nie sú medzi nami, dokumentovať ho a uchovávať aj pre budúce využitie.

No a v neposlednom rade nadvižeme spoluprácu s antifašistickými organizáciami na medzinárodnej úrovni, hlavne v ČR.

Čím sa zaoberáte v tomto období?

– Prioritou je príprava dôstojných osláv SNP nielen na úrovni oblastnej organizácie, ale aj pomoc s prípravami základným organizáciám. Na oblastnej úrovni sú to oslavy SNP U Rehušov v Prietrži, ktoré sú spojené s Behom vďaka a ďalšími sprievodnými akciami.

Aký je momentálne váš najväčší úspech a čo sa vám nedarí?

– V oblastnom výbore pracujú ľudia, ktorí sú pre prácu v SZPB zapálení, neľutujú svoj voľný čas, často ani financie, ochotne pomôžu tam, kde je treba, dokážu svojou akčnosťou mobilizovať aj ostatných k lepším výkonom. Momentálne sa nám nedarí obnoviť činnosť dvoch menších základných organizácií, kde predseda buď zomrel, alebo sa vzdal funkcie a nie je možné nájsť za nich náhradu.

Ako vnímate výsledky XVII. zjazdu SZPB?

– Ja som sa zjazdu nezúčastnila, ale dovoľm si uviesť slová nášho delegáta:

„Osobne som čakal od zjazdu viac. Stále sa tam spomínala mládež, ako nám chodia na spomienkové podujatia zo škôl, ako pre nich pripravujeme súťaže a iné. Ja som čakal, že sa zjazd bude zaoberať aj tým, ako získať mladých do našich radov, ako s nimi pracovať, aby sa sami aktívne zapojili do našej organizácie. SZPB je prestarnutý a ak chceme prežiť, musíme ho omladiť.“

Diskutujúci zväčša prečítali svoje správy z oblastných konferencií, kde sa vychváľili a to bolo asi tak všetko. Bol som prekvapený, ako sa dokážu niektorí naši členovia zaťat', keď voľby dopadnú inak ako si oni predstavujú, bolo počuť aj: radšej vystúpim zo zväzu... Celkový dojem: zjazd nepriniesol nič nové! Po organizačnej stránke: dobre, po obsahovej: dobre, ale pre budúcnosť: zle...“

Jaroslava Demiana, predsedu ObIV SZPB Brezno

– Oblastná organizácia SZPB Brezno má 1019 členov združených v 25 základných organizáciách. Pôsobí v okrese, ktorého vojenská posádka a drvivá väčšina obyvateľov sa aktívne zapojila do SNP. Preto ma mrzí, že nie vo všetkých obciach okresu Brezno máme ZO SZPB. No tam, kde pracujú, sú aktívnou súčasťou verejného života.

Čo nastolila oblastná konferencia?

– Za prioritnú úlohu sme si dali aktivovať prácu základných organizácií v niektorých menších obciach, ako aj zvýšiť počet ich členov. Máme niekoľko ZO SZPB, ktoré majú len 5 členov a ich činnosť je formálna. Toto chceme zmeniť. Organizujeme neformálne stretnutia členov, oslovili sme a o pomoc požiadali predstaviteľov samosprávy v daných obciach, prípadne učiteľov pracujúcich v obci. Že je to prepotrebné, to nám dokazujú aj výsledky ostatných prezidentských volieb, keď kandidát za ĽSNS sa v našom okrese umiestnil na druhom mieste a v niektorých obciach dokonca vyhral!

Čím sa zaoberáte v tomto období?

– Som zamestnaný a funkciu predsedu oblastnej organizácie vykonávam vo svojom voľnom čase. Navyše za prácou teraz dochádzam až do hlavného mesta. Preto som rád, že mám okolo seba ľudí, ktorí majú väčší priestor vykonať a zabezpečiť to, na čom sa dohodneme.

V súčasnosti všetku energiu venujeme príprave Regionálnych osláv 75. výročia SNP – Krpáčovo 2019. Organizujeme ich v spolupráci a s podporou miestnej a regionálnej samosprávy, miestnej štátnej správy, VÚ Nemecká a Múzea SNP. Týmto pozývam na podujatie, ktoré sa uskutoční 17. 8. pri pamätníku 2. paradestantnej brigády, všetkých čitateľov.

Aký je momentálne váš najväčší úspech a čo sa vám nedarí?

– Za úspech považujem, že sme sa pred štyrmi rokmi odhodlali usporiadať regionálne oslavy SNP ako hlavný organizátor a že v tejto aktivite pokračujeme. Pritom nejde len o samotné zorganizovanie, ale hlavne o finančné a technické zabezpečenie podujatia.

A čo sa nám nedarí? Cítim, že musíme byť ešte aktívnejší v práci s mládežou, efektívnejšie oslovovať mladú i strednú generáciu.

Naplnilo rokovanie XVII. zjazdu vaše očakávanie? Aké poslanstvo si odnášate?

– Áno, naplnilo, pozorne som počúval funkčne starších kolegov a z ich vystúpení v diskusii, či z neformálnych rozhovorov s nimi, som čerpal nové námety na zlepšenie práce našej oblastnej organizácie. Posolstvom je moje presvedčenie, že práca, poslanie a úlohy, ktoré náš Zväz plní, majú i v dnešnej dobe svoje opodstatnenie a význam. Vladimír Dobrovic

Živí sa z histórie poučiť nechcú, mŕtvi nemôžu. Anita Tešovičová, slovenská spisovateľka

Bratislavská oblasť akceleruje

Oblasťný výbor SZPB v Bratislave 11. júla zhodnotil priebeh a závery oblasťnej konferencie, prerokoval správu o čerpaní rozpočtu za 1. polrok 2019, vrátane správy rezízy komisie, a prijal informáciu o priebehu a záveroch XVII. zjazdu SZPB...

Prerokovaná bola aj Správa o činnosti oblasťného výboru SZPB, ktorá skonštatovala, že momentálne má bratislavská oblasťná organizácia 851 členov v 23 základných organizáciách, pričom za prvý polrok 2019 bolo prijatých 55 nových členov SZPB.

Pri každej téme sa rozprúdila široká diskusia, ktorá vždy ukázala, že Bratislavčania naozaj chcú ísť vpred a precizujú spô-

sob a formy ako to dosiahnuť. Vidí sa im, že SZPB začína byť vo vedomí spoločnosti akosi zaškatul'kovaný, čoho dôkazom vraj je, že na XVII. zjazde sa neobjavil ani jeden vrcholový predstaviteľ štátnej správy. No a s tým treba čosi robiť. Na to, aby sa to už nezopakovalo, treba sa zväzu viac otvoriť voči spoločnosti.

Bratislavčania niektoré témy zatiaľ len pomenovali, ale na

budúcom rokovaní by mali mať pripravené na posúdenie minimálne dve dôležité riešenia. Bývalý štátny tajomník na MO SR a dnes oblasťný podpredseda SZPB Ivan Máčovský sa podujal pripraviť analýzu, aký je zákonný priestor, resp. aké sú medze, v ktorých sa môže SZPB pohybovať, aby čo najefektívnejšie presadzoval svoje ciele a poslanie. Jednoduchšie povedané, urobená bude napr. analýza zákona o združovaní občanov (ale nielen jeho), z čoho vyplynie status a až kam sa SZPB môže pri jeho aplikácii a využívaní pohybovať. Predse-

da jednej ZO SZPB sa zase zaviazal, že urobí návrh vnútrozväzových tém, ktoré je dnes nutné rozdiskutovať najskôr v oblasťnej organizácii

a potom azda aj formou konferencie na celozväzovej úrovni.

Nadhodnené však boli aj iné témy, ktorých sa Bratislavčania mienia

uchopiť. Lebo, zdá sa, že pre nich nebol XVII. zjazd SZPB len oslavou dosiahnutého, ale hlavne impulzom do budúca.

Základné organizácie SZPB sa okrem iných podujatí zúčastňujú aj na spoločnom živote vo svojich obciach a mestách, ako napríklad pri tradičnom Stretnutí milovníkov Slovenského národa Oravy a Liptova pri Slovenskom dvojkríži ekumenickej jednoty na Vyšňokubinských skalkách. Stretli sa tam odbojármi z Oravy a Liptova.

V úcte k padlým

ZO SZPB Banská Bystrica – Radvaň, 13. 7. 2019 zorganizovala turistický pochod v mestských častiach Banskej Bystrice – Fončorda, Radvaň a obce Malachov, počas ktorého sme navštívili

vili hrob neznámeho vojaka SNP a hrob rumunského vojaka.

Položením kvetov a vencov k týmto hrobom sme si pripomenuli obeť vojny. Zároveň tým vysielame odkaz, aké nezmyselné sú vojny za to, že si berú toľké životy.

Aby sa už hrôzy vojny nezopakovali

Oblasťná organizácia SZPB B. Bystrica už niekoľko rokov organizuje podujatia pod názvom „Spoznaj prácu ZO SZPB“. Podujatie pripravuje vždy jedna z základných organizácií, ktorá takto prezentuje svoju činnosť priamo v regióne, v ktorom pôsobí.

Dňa 10. mája 2019 ho zorganizovala ZO SZPB Poniky s účasťou približne 150 členov zo Slovenskej Lúpeče, Hornej Mičiny, Lúbeťovej, Lučatina, Seliec a z mestských organizácií v B. Bystrici. Všetkých privítala predsedníčka ZO SZPB Poniky Mária Magnová, ktorá hostí oboznámila s činnosťou ZO

SZPB. Prihovril sa k nim aj podpredseda Vladimír Kucej, ktorý pripomenul želanie asi 400 spoluobčanov, vyslovené v máji na tunajšom školskom dvore, aby sa už hrôzy vojny nikdy nezopakovali a aby sme v Európe zastavili nárast extrémizmu.

Všetci spoločne sme navštívili rôzne pamätihodnosti obce, ale aj miestny Pamätník rumunskej armády, pri ktorom sme si pripomenuli 74. výročie ukončenia 2. svetovej vojny v Európe. Položením kvetov sme vzdali úctu a vďaka obetiam vojny.

Záverom sme si zaspievali partizánsku Tichú noc a pochutili na výbornom guláši.

Za odmenu na Nicovô

Asi pred mesiacom sa žiaci, účastníci okresnej súťaže Medzníky 2. sv. vojny z R. Soboty, vydali na cestu na najväčší cintorín vojakov 1. čs. armádneho zboru v ZSSR do L. Mikuláša na Háj-Nicovô.

Trojčlenné družstvá zo ZŠ v Tornali, Rimavskej Soboty, Hrachova, Hnúšte a Tisovca sprevádzali ich učiteľia. Pred odchodom sa žiaci zoznámili s Kolanom Migrom, ktorý súťaž dlhodobo pripravuje, a s funkcionármi SZPB Ivanom Geckom, Mariannou Vélouchovou a Jozefom Pupalom.

Prvou zastávkou bol pamätník popravených 31 slovenských občanov v Krtičnom pri Brezne (12. 12. 1945), kde bolo aj jedno z piatich povstaleckých letísk – Rohožná. Medzi obeťami bol najmladší len 6-ročný Ladislav Ferenc a najstarší 68-ročný Dávid Ferenc. Obete pochádzali z Chyzného, Muráňa...

V areáli piety, ako pamätník pomenovali jeho architekti, je pochovaných 1415 hrdinov, z toho 1361 príslušníkov 1. čs. arm. zboru v ZSSR. Medzi svojimi leží aj bývalý minister národnej obrany ČSSR armádny generál Martin Dzúr, ktorého náhrobnú dosku s portrétom vidieť aj z parkoviska pod pamätníkom.

Na vrchole areálu účastníci zapálili sviečky a minútou ticha si utčili pamiatku našich padlých hrdinov.

Neverili, že aj Slováci boli červenoarmejcami

V druhej polovici mája sa pri Muránskom hrade uskutočnil Pochod vďaka, ktorý v spolupráci s mestom Revúca organizovala tamojšia okresná organizácia SNS. Pomohli aj ZO SZPB Revúca s predsedom Jánom Kochanom a oblasťná organizácia SZPB z Rožňavy s predsedom Jurajom Bernárom. Účastníkov podujatia pozdravili vzácní hostia: poslanci NR SR Jaroslav Paška a Radovan Baláž, v mene ministra obrany sa k účastníkom prihovril brigádny generál Boris Ďurech.

Po predstavení hostí a básne Mor ho! v podaní priameho účastníka SNP Jána Debnára, sa o ďalší program postarali vojaci gemersko-malohontského chemického práporu z Rožňavy so svojou technikou, „bojovým umením“ a s pravým vojenským poľným gulášom.

Pridali sa k nim aj členovia Klubu vojenskej histórie z Košíc, ktorí predviedli bojovú ukážku dobývania Muránskej planiny Wehrmachtom. (V tejto súvislosti si niektorí možno pripomenuli, že za slovenského štátu sa v týchto končinách vraj niekoľkokrát objavil na

poľovačke medveďov aj H. Göring.)

Centrom pozornosti sa stal najčestnejší hosť podujatia bývalý červenoarmejský vojak plukovník v. v. Ladislav Sládek. „Raritou“ bol najmä pre mládež, ktorá asi po prvýkrát počula, že aj Slováci boli červenoarmejcami. Preto sa s ním mnohí usilovne fotili.

Veľmi emotívne bolo stretnutie s L. Sládekom jednej mladej pani (nechcela byť menovaná), ktorá sa s ním zvitla so slzami v očiach. Taktiež nechcela veriť, že má pred sebou ozajstného červenoarmeja. Preto jej náš hrdina vyrozprával svoju bojovú odyseu z Rumunska, cez Maďarsko až po Sládkovičovo. Táto pani dnes pracuje ako ošetrovatelka v Rakúsku a momentálne má v opatere vyše 90-ročného Rakúšana, bývalého pilota Luftwaffe, ktorý bojoval proti ZSSR na východnom fronte. Žiaľ, vraj jej to často povýšenecky pripomína.

Aj preto Ladislava Sládeka úprimne vyojímala a povedala, že ak by nemal takú veľkú oporu vo svojej manželke, tak sama by sa o neho postarala bez nároku na odmenu. Lebo aj on má zásluhu na porážke nemeckého nacistu.

20. ročník výstupu na Oblík

Dňa 16. júna 2019 zorganizovala ZO SZPB Petrovce v spolupráci s Obľiv SZPB a mestom Vranov nad Topľou už 20. ročník výstupu na Oblík (925 m n. m.), ktorým si účastníci pripomenuli historický výstup štúrovcov na tento kopec pred 175 rokmi v r. 1844 pod vedením evanjelického farára Adama Hlovika, významného predstaviteľa štúrovskej generácie a bojovníka za práva Slovákov v Uhorsku.

V neďalekých lesoch na hore Lysá sídlil pred 75 rokmi štáb partizánskeho zväzku Čapajev a v chotári obce Petrovce v časti Validlo bolo prvé partizánske letisko na východnom Slovensku. Cezeň prúdila partizánom materiálna vojenská i personálna pomoc, lieky a zdravotnícke potreby z bývalého Sovietskeho zväzu.

V besede na vrchole Oblíka a pri chate za Oblíkom sa účastníci výstupu oboznámili s činnosťou a bojovými akciami Čapajevovcov počas SNP. Za pomoc partizánom sa fašisti kruto pomstili miestnym obyvateľom a 7. septembra 1944 vypálili obce Petrovce, Hermanovce, Zlatú Baňu a Matiašku i časť mestečka Hanušovce n/Topľou.

Tohtoročné podujatie malo nielen športovo-turistický, ale aj poznávací charakter, vrchol Oblíka je totiž prírodnou pralesovitou rezerváciou s mnohými zaujímavosťami fauny a flóry.

Výstupu sa zúčastnilo 43 osôb, z ktorých väčšina sú členmi SZPB. Boli tu aj žiaci základných a stredných škôl i členovia mladej MS z Vranova n/Topľou. Na vrchole Oblíka každý obdržal pamätnú vložku a po zostupe guláš s pivom alebo minerálkou. Nechýbala však ani špecialita, chlieb s bravčovou masťou a cibulou.

Michal Peter, predseda Obľiv SZPB Vranov n/Topľou (Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Raritný projekt pre žiakov v Ponikách

Miestna ZO SZPB pripravila pred tromi rokmi pre ZŠ s MŠ Štefana Žaryho v Ponikách projekt s názvom „Povstalecké dedinky“. Spočíva v tom, že každoročne sa so žiakmi vyberieme na cestu po blízky dedinkách, kde boli partizáni alebo bola obec vypálená, prípadne bola počas SNP niečím výnimočná.

V roku 2017 sme absolvovali trasu Slovenská Lúpeča – Pomník 2. svetovej vojny, odkiaľ sme sa presunuli do Nemeckej k miestnemu pomníku a následne do múzea. Všetde nás sprevádzal odborný výklad lektorov. Následne sme zašli do Pohronského Bukovca, kde nás už čakal priamy účastník SNP, dnes už nežijúci Milan Rybár, ktorý si pamätal všetky vojnové udalosti v Pohronskom Bukovci. Spoločne sme položili kyticu kvetov k pomníku padlých a zoznámili sa s miestnymi pamätihodnosťami, vrátane banskeho múzea...

Finančné zabezpečenie 3. ročníka vyriešila predsedníčka ZO SZPB podaním projektu na obecný úrad a tak sme navštívili Múzeum SNP v B. Bystrici, sochu partizána pod Urpinom, pamätník v Kremničke a pamätník v Kováčovej. Odborný výklad S. Mičeva ml. 19. júna 2019 hodnotíme ako jedinečný. Žiaci, ale ani nikto z nás, dosiaľ takýto výklad nepočul. Priamy, bez prifarbovania, presne tak, ako to poznáme my, starší.

Žiaci mali plno otázok a bolo vidieť, že majú záujem dozvedieť sa čo najviac. Na ďalších miestach nás sprevádzala zamestnankyňa Múzea SNP Viera Kováčová, kto-

rá nám priniesla rôzne materiály – záznamy o väzňoch, ktorí tu boli popravení.

V Kováčovej sme sa zoznámili s vojnovou sirotou Rudom Václavíkom, ktorý ako dieťa bol identifikovaný v masovom hrobe svojho otca. Porozprával nám, ako to bolo počas vojny aj po nej. Keďže deti nečakali také smutné odpovede, aj slzy sa nám tlačili do očí.

Dnes sa už pripravujeme na 4. ročník Partizánskych dediniek. Možno je to preto, lebo naša základná organizácia má pochopenie vo vedení školy.

Mária Magnová, predsedníčka ZO SZPB Poniky

Pamätník I. D. Dibrovu na návštevníkov už čaká

Dňa 4. júla 2019 skupinku členov SZPB zo Starej Turej a pár turistov viedli pracovníci Lesoturu k pamätníku Ilju Daniloviča Dibrovu – veliteľa 2. čs. partizánskej brigády J. V. Stalina, ktorý bol zavraždený ukrajinskými konfidntnými gestapa v Bielych Karpatách počas SNP.

Na mieste jeho skonu je postavený pamätník. I keď sa nachádza v zložitom teréne hlboko v horách, denne tadiaľ prechádza množstvo turistov, pretože tam vedú turistické chodníky. Pamätník bol obrastený machom, pismená boli už skoro nečitateľné, lavička so stolíkom boli odhnité, takže skupina šiestich brigádnikov mala 5 hodín čo robiť.

V roku, kedy si celé Slovensko pripomína 75. výročie SNP, si môže i Stará Turá povedať, že pamätníku SNP má pripravené na pietnu spomienku.

Zuzana Zigová, predsedníčka MO SZPB v Starej Turej

Poznámka redakcie: Ak si na snímke zväčšíme meno hrdinu, tak uvidíme nápis „Dibrov“, čo však nie je správne, pretože Ilja Danilovič sa volal Dibrov. Pridanie jedného písmena by túto nesprávnosť mohlo vyriešiť.

„Jurko Lakota, to bol hrdina!“

V rokoch okupácie „feldvideku“ museli aj slovenskí chlapci narukovať do maďarskej armády. Tých, ktorí to odmietli a ušli k príbuzným na Slovensko, čakal rovnaký osud. S rozdielom, že tu to bolo „za národ, za boha“ v armáde slovenského štátu.

Takýto osud mal aj Juraj Lakota z Čierneho Potoka, rodák (21. 4. 1919) z Detvy-Piešťa. Ako vojak sa dostal na východný front, kde pri Melitopole prebehol na stranu slovanských bratov.

Tak sa stal príslušníkom Svobodovej jednotky, v rámci ktorej bol už 29. 10. 1943 vysadený so spravodajsko-organizačnou skupinou „Grün“ v priestore osady Podstepnoje, čo je juhovýchodne od Cjurepinska. Skupina síce bola vytvorená na žiadosť čs. vojenskej misie, no spadala pod GŠ Červenej armády. Jej veliteľom bol čatár Karol Grün a tretím členom bol čatár Vincent Blažiček z Malaciek.

Po ukrytí a zamaskovaní časti výstroje a výzbroje ostal V. Blažiček s rádiostanicou na mieste a Juraj Lakota s Karolom Grünom prešli do priestoru dislokácie slovenskej divízie pri dedinke Prilovce, kde sa nachádzal jej 23. peší pluk.

Tam nadviazali kontakt a roz-

hovor s npor. (?) Müllerom a por. (?) Skalským a informovali ich o 1. čs. samostatnej brigáde v ZSSR a navrhovali im prechod na stranu Červenej armády. Medzi vojakmi sa to stretlo s pozitívnou odozvou. Po ústupe slovenskej divízie k Dnepru nadviazali spojenie s partizánmi, ktorým odovzdali trhaviny a zbrane.

Pri návrate k radistovi Blažičkovi ich však zajala nemecká hliadka, ktorá pátrala po ich výsadku. Jurajovi Lakotovi sa v nestrážený okamih podarilo utiecť a zamiešať sa medzi slovenských vojakov pri Cjurepinsku. Po ich ďalšom ústupe sa mu podarilo úspešne prejsť frontovú líniu a vrátiť sa ku svojej jednotke.

Na Juraja Lakotu si osobne spomenul aj L. Svoboda, ktorý ho spomína vo svojej knihe Z Buzuluku do Prahy. Na viacerých miestach ho predstavuje ako statočného vojaka.

V čase príprav na SNP mal

byť pri Detvianskej Hute 26. 6. 1944 vysadený výsadok „Margita – Boženka“ v zložení Juraj Lakota a rotný Antonín Bukový, ktorý mal nadviazať spojenie s najvyššími predstaviteľmi slovenského odboja a potom podávať rádiom správy do Moskvy.

„Mal byť,“ lenže pre nepriaznivé poveternostné podmienky sa to podarilo až na tretíkrát, pričom so značnou odchýlkou od plánu. Preto po zoskoku zahladili stopy a kvôli bezpečnosti postupovali samostatne. Mali sa zísť na dohovorenej adrese u švagra Bukového v Ružomberku. Čo sa im o päť dní aj podarilo a vyslali do Moskvy prvú správu so značkou „Dunaj“. Približne po mesiaci od zoskoku nadviazali kontakt aj s dôstojníkom zo štábu pplk. J. Goliana, ktorý ich prevzal do opatery.

Počas nasledujúcich mesiacov podávali dôležité správy o pohybe nemeckých vojsk, o nálezoch medzi obyvateľstvom, o aktivitách partizánskych oddielov... Správy posielali až do 10. 1. 1945 a pokračovali v tom vďaka Jegorovovej partizánskej

Juraj Lakota s rodinou.

brigáde aj po poruche vlastnej rádiostanice.

Iróniou osudu je, že najväčšia tragédia postihla Juraja Lakotu až po vojne. Ako dôstojník novovzniknutej čs. armády bol vymenovaný za veliteľa vojenskej posádky v Tornali (Šafárikovo). Po údajnom pokuse jeho švagra utiecť na Západ bol zbavený hodnosti a po prepustení z väzenia pracoval ako správca štátneho majetku v obci Blhovce. Istý čas bol asistentom trénera v Dukle B. Bystrica.

Úplnej rehabilitácii sa dočkal až v roku 1968.

Ako na veľkého hrdinu spomínal na Juraja Lakotu aj náš ďalší rodák, bývalý zakladateľ armádneho strediska vrcholového športu Dukla B. Bystrica brigád-

ny generál Imrich Gibala, ktorý sa o ňom zmieňoval len slovami: „Jurko Lakota, to bol hrdina!“

Úcta k osobnostiam ako Juraj Lakota a jeho ďalším spulbojovníkom z obce v radoch príslušníkov 1. čs. armádneho zboru v ZSSR, bola vyjadrená súhlasom veliteľovej dcéry profesorky Zoe Klusákovej Svobodovej, aby naša ZO SZPB niesla jeho meno ako prídomok k názvu organizácie.

Príspevok som spracoval na pamiatku na nášho spoluobčana, aby sme na jeho skromnosť a hrdinstvo nezabudli ani pri 75. výročí jeho výsadku v predvečer vyhlásenia SNP.

Jozef Pupala

(Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Foto z archívu synovca J. Lakotu

Boli sme vlastenci

Hostom XVII. zjazdu SZPB bol aj deväťdesiatjedenročný František Orlovský. Počas 2. sv. vojny bojoval v Hornonitrianskej partizánskej brigáde kapitána Jozefa Trojana.

„Do Povstania som vstupoval 28. augusta 1944 ako mladý muž Baťovej školy práce v Baťovonoch – v dnešnom Partizánskom, kde som pracoval vo fabrike. Niektorí moji spolupracovníci, ktorí boli na Východnom fronte nás informovali, ako to tam vlastne bolo, ako tam Nemci všetko likvidovali a postupovali ďalej do vnútrozemia Sovietskeho zväzu,“ spomína na svoje ťažké rozhodnutie mládežníka, zúčastniť sa bojov proti nemeckým nacistom a fašistom.

„Keď porovnávam vtedajšiu mládež s dnešnou, vidím medzi nimi veľký rozdiel. **Boli sme vlastenci.** Súčasná mládež, nechcem povedať, že je nedobrá, ale tá jej morálka? Výchova nášho systému je proste nedostatočná.“ F. Orlovský na potvrdenie svojho názoru uviedol, že pri stretnutí s tromi piatačkami, keď sa ich spýtal kto nás oslobodil, mu ich odpoveď až vyrazila dych. „Najprv sa pozerali jedna na druhú a nakoniec jedna povedala, že to boli Američania. Poopravil som ju, že nás oslobodila Červená armáda, rumunská armáda a 1. čs. armádny zbor v ZSSR, ktorému velil generál Ludvík Svoboda.“

František Orlovský, tak ako aj ďalší veteráni, chodí na besedy do škôl kde deťom na osobných spomienkach objasňuje Slovenské národné povstanie a odboj v 2. sv. vojne, ktorého sa aktívne zúčastnil. Zúčastňuje sa na spomienkových podujatiach výročí Dňa víťazstva nad fašizmom, SNP a osláv oslobodenia miest a obcí od nemeckého nacizmu a fašizmu v regióne. „Žiaľ, na mnohých podujatiach chýba mládež, je jej tam riedko. Len zopár detičiek s kytičkami, to je málo. **Škola nie je zainteresovaná na týchto podujatiach a to je chyba,**“ povzdychol si. Vyjadril presvedčenie, že v minulosti presadzovaná povinná účasť škôl na týchto podujatiach bola správna a napomáhala výchove mladej generácie na vlasteneckých tradíciách. –vič–

„Dieťa moje, neboj sa, mŕtvi ti neublížia!“

„Zdá sa, že dnešnú mládež už téma 2. sv. vojny akosi nezaujímá. Oni sú vychovaní na „amerických rozprávkach“, neveselo sa mi počas XVII. zjazdu SZPB zdôverila pani Helena Kumštárová členka ZO SZPB Lučenec 3.

„Ak aj chcem svojim vnukom prerozprávať to, čo som si vypočula od svojho otca Jozefa Havrana, od strýkov a ujev, tak mi oponujú, že „veď je to len taká rozprávka“ alebo ešte odmietavejšie, „starká, veď to si len vymýšľaš, veď aj ty si bola malá“.

„Malá,“ hovorím, „ale pamätám si, že keď sa naši rodičia stretli, tak sa vždy rozprávali o vojnových časoch, ako ich prežili.“

Pravdou je, že nás deti vtedy odháňali od seba, čo, myslím, bola veľká chyba. Ja som však bola zvedavý typ, tak som sa im pod stôl aj tak vopchala. Preto si pamätám veľa o udalostiach, ktoré spomínali.

Môj ocko bol vojak. Najprv bojoval proti Sovietskemu zväzu, potom prešiel na druhú stranu a začal bojovať s Nemcami. Ako pešiak prešiel od Užhorodu až po Prahu. Pešo! No a tam defiloval na námestí (na Prehliadke víťazov 17. 5. 1945 – pozn. red.).

Veľakrát sa so mnou rozprával o tých časoch. Pri rôznych príležitostiach. Napríklad do školy som chodievala okolo cintorína, čoho som sa bála. Otec mi nato, že „dieťa moje, neboj sa, mŕtvi ti neublížia! Len živí ti ublížia,“ a pokračoval, že „mne mŕtvi zachránili život“.

A rozhovoril sa o jednom boji, pri ktorom naši boli na cintoríne (otec si už tú slovenskú dedinku nepamätal) a Nemci šli proti nim. Keďže v noci zavládol pokoj a otec bol unavený, prehľbil si jeden hrob, natiahol na seba čačinu a zaspal.

Ráno, keď sa zobudil, tak nad sebou počul nemecké hlasy. Obával sa, že ak ho objavia, tak ho asi na mieste zastrelia. Preto sa ani ne-

pohol a prečkal, až kým sa na cintorín zase neprebojovali naši.

Takže môjmu otcovi vlastne zachránil život niekto mŕtvy,“ dopovedala jednu z vojnových príhod Helena Kumštárová, členka ZO SZPB Lučenec 3.

Otec sa jej zdôveril aj z toho, ako a prečo zanevrel na prezidenta Jozefa Tisu. Že po mobilizácii stáli nastúpení na banskobystričskom námestí a prezident ich na záver svojho prejavu požehnal (urobil nad nimi kríž) so slovami „v mene Božom bite nepriateľa“. Otec pri tejto spomienke vždy riekol: „Ja mám v mene Božom zabiť človeka, ktorého som v živote nevidel?“

„Iné príbehy rozprávali dvaja bratia mojej mamičky Ján a Ondrej Gaberovci, ktorí boli uväznení v koncentračnom tábore v Rakúsku. Prežili to len vďaka tamojším obyvateľom, ktorí im k oploteniu tábora vylievali uvarené šupky zo zemiakov a kŕmnej repy,“ dopovedala pani Helena a dodala: „Až teraz, keď mám už 76 rokov, si uvedomujem, čo všetko museli prežiť naši otcovia. Obdivujem a ďakujem všetkým, ktorí bojovali, ktorí bojujúcim pomáhali a po vojne našli v sebe dosť síl, že ešte aj obnovili zničenú krajinu, postavili nové domy, cesty, železnice a závody, obnovili a pozdvihli poľnohospodárstvo. Z ich práce žije aj naša generácia a v domoch, ktoré vybudovali, budú žiť ešte aj naši vnuci a právnci.“

Škoda, že v tých časoch nebola taká záznamová technika ako je dnes. Bola by som si všetko ich spomínanie zaznamenala, teraz som veľa z toho už zabudla. Lenže už je neskoro, už sa nemám koho opýtať. Preto by som bola rada, keby každý žijúci zaznamenal svoje spomienky, aby sme ich mohli šíriť ďalej, aby sa o tomto memento hovorilo v školách, aby sa vojny už nikdy viac neopakovali.“

Zaznamenal V. Mikunda

Najväčšia vojenská operácia v dejinách ľudstva Triumf „Bagrationa“

Zosynchronizovaný útok na 700 km širokom fronte, stovky tisíc zabíjaných a zajatých Nemcov a z povrchu Zeme zotretá celá skupina armád (Stred), bola perfektnou sovietskou odvetou za Hitlerovu „Operáciu Barbarossa“. „Operácia Bagration“ bola však aj obrovskou pomocou vylodujúcim sa spojencom. To všetko dosiahol Stalin s touto jedinou, no najväčšou útočnou vojenskou operáciou, akú ľudstvo dovtedy a ani odvtedy nevidelo.

Operácia, nazvaná podľa ruského generála gruzínskeho pôvodu Pjotra Ivanoviča Bagrationa, ktorý padol na následky zranenia v boji s Napoleonom pri Borodine, sa začala pripravovať v apríli 1944. Hlavným cieľom bola likvidácia tzv. bieloruského balkónu, ktorý plochou 250 tisíc km² pokrýval takmer celé Bielorusko. Oslobodenie tohto územia otváralo cestu do Poľska a Nemecka a ohrozovalo krídla nemeckých armádnych skupín „Sever“ a „Severná Ukrajina“.

Operáciu uskutočnili sily štyroch frontov, čo bolo 178 streleckých a 12 tankových a mechanizovaných divízií a 21 brigád. Zo vzduchu sovietske vojská chránilo päť leteckých armád. Celkový počet sovietskeho zoskupenia dosiahol 1,2 milióna vojakov, vyše 4 tisíc tankov, takmer tisíc lietadiel a 34 tisíc hlavných delostrelectva a mínometov. Osobitné diverzné úlohy plnilo asi 140 tisíc bieloruských partizánov.

Bieloruský výstupok mal pre Nemcov obrovský význam. Dal sa nielen brániť (bolo tam päť línií obrany do hĺbky 250 km), no dalo sa odtiaľ aj zaútočiť na Moskvu. Tamajší terén bol lesný a blatistý, čo bola výhoda pre 900 tisíc brániacich sa nemeckých vojakov. Ich skupina armád „Stred“ mala k dispozícii asi 10 tisíc hlavných delostrelectva a mínometov, 900 tankov a 1350 lietadiel.

Operácia sa začala svižne 23. 6. 1944. Prielom pod Vitebskom trval červenoarmejcom dva dni, likvidácia piatich obkľúčených nemeckých divízií d'alšie dva dni.

Bieloruská operácia „Bagration“ sa skončila v deň vypuknutia nášho SNP, čiže 29. 8. 1944. Sovieti pri nej postúpili o 280 km, oslobodili veľkú časť Bieloruska, pričom rozdrvili okolo 30 nemeckých divízií. Vzápätí sa začala druhá etapa operácie „Bagration“, čo bol útok na viľniuskom, grodnenskom, brestskom a maulajskom smere. Zo 17. na 18. 7. 1944 sovietske vojská prekročili hranicu s Poľskom a na konci augusta sa ocitli pri rieke Visla a v tes-

nej blízkosti Varšavy. Tam prešli do obrany na doplnenie síl i prostriedkov. Veď 68 dní bojov si od nich vyžiadali vyše 765 tisíc zabíjaných, ranených a nezvestných vojakov. Z toho 178 tisíc tvorili nenávratné straty.

Celkové straty Wehrmachtu činili vyše 500 tisíc vojakov. Z celkového počtu 179 divízií bolo niekoľko desiatok zničených úplne, polovica stratila bojaskopnosť, pretože stratila vyše 50 % ľudí. Stovky tisíc vojakov, vrátane 21 generálov sa dostalo do zajatia.

Výsledky „Operácie Bagration“ boli síce grandiózne, no svet im akosi neveril. Preto sa Stalin rozhodol usporiadať unikátnu ukázkovú akciu – 17. 7. 1944 v Moskve usporiadal prehliadku zajatých Nemcov. Po moskovských uliciach ich prešlo 57 tisíc, na čele s ich veliteľmi. O trochu menšie prehliadky sa konali v Kyjeve a v Minsku.

A aby Sovieti špinavých nemeckých agresorov dokonale ponížili, hneď po prehliadke vyšli do ulíc umývacie vozidlá a všetky ich od Nemcov dokonale poumývali.

– Vmi –, snímka MO Ruska

Nemeckých vojakov skupiny armád „Stred“ vedú Moskvou. 17. júl 1944.

Historické okienko

3. júl 1942 – 200 tisíc Pražanov prisahá vernosť nemeckej ríši. Vid' video: https://www.youtube.com/watch?v=S_MK8AdjXR8

5. júl až 23. august 1943 – Operácia Citadela, tzn. bitka o Kursk, v ktorej sa odohrala najväčšia tanková bitka v dejinách. **Bitka o Kursk preukázala, že ZSSR je schopný aj sám poraziť Nemecko.**

Fašistická armáda bola na začiatku vojny schopná útočiť na fronte širokom 2000 km, v roku 1942 to už bolo len na 300–600 km fronte. No a po Kursku už nemala sily ani na 300 km front.

Goebbels po tejto porážke vyhlásil, že je treba uskutočňovať „politiku veľkého ducha“. Na čelo nemeckého ministerstva vnútra je postavený Himmler, „aby všetkými prostriedkami udržal poriadok“ v krajine.

Prvá čestná salva v dejinách ZSSR

Na stránke ministerstva (<http://kursk-75.mil.ru/>) sa nachádza rozkaz vrchného veliteľa Josifa Stalina z 23. 8. 1943, v ktorom sa hovorilo, že útvarami, ktoré bojovali v útočnej operácii a ktoré

oslobodili Belgorod, Kursk a Charkov, sa pridávajú zodpovedajúce čestné názvy. Na počesť sovietskych vojakov, ktoré oslobodili tieto mestá, bola po prvýkrát v dejinách ZSSR v auguste 1943 vypálená čestná salva z diel.

Do Kurskej bitky sa na oboch stranách zapojilo okolo 2 milióny vojakov, 6 tisíc tankov a 4 tisíc lietadiel.

10. júl 1943 – Začala sa prvá časť invázie na Sicíliu, ktorú spojenci začali pripravovať hneď po ukončení bojov v Tunise. Velil jej generál Eisenhower. Uskutočnila ju 15. skupina armád pod velením britského generála Alexandra. Skladala sa z britskej 8. armády Montgomeryho a americkej 7. armády Pattona. Sicília bola obsadená za 38 dní.

Strata Sicílie pôsobila v Taliansku otrasne. Už pri rokovaní Hitlera s Mussolinim 19. júla talianski velitelia navrhovali evakuovať celé Taliansko až po riekou Pád.

Dňa 16. júla sa s osobitným posolstvom obrátili na taliansky ľud Roosevelt s Churchillom a vyzvali ho na zastavenie boja.

Viete, že...?

„nacistický štát bol spočiatku budovaný na základe rasovej teórie? A že rasa bola vyhlásená za základ jeho budovania?

Obyvateľstvo Nemecka sa podľa historika Konstantina Zaleského podľa rasového príznaku členilo na rôzne kategórie. Všetky rasy boli v predstavách nacistov radené podľa toho, ako blízko mali ku krvi árijcov, ku ktorým patrili okrem Nemcov aj niektoré západoeurópske národy. Slovania stáli podľa nacistov na najnižšom stupni vývoja a nemali spôsobilosti na tvorbu. Preto sa museli podriaďovať árijcom. Čo sa týka Židov a Cigánov, tí mali úplne zmiznúť zo spoločenského života.

A práve preto, vychádzajúc z týchto dôvodov, boli prijaté Norimberské zákony, ktoré tvorili podstatu nacistického režimu a boli predurčené na zachovanie „čistoty“ árijskej krvi.

Zákony z roku 1935 úplne zakazovali sobáše a osobné vzťahy Nemcov so Židmi. Pôvod ženicha a nevesty skúmali špeciálne štátne orgány a nepovoľovali sobáše nevhodných rodinných spojení. Spočiatku „nežiaduce“ páry neboli oddeľované a voči Židom, ktorí boli v príbuzenstve s Nemcami, sa nacisti správali omnoho lojálnejšie ako k predstaviteľom tejto rasy. Lenže po vypuknutí 2. sv. vojny bola prevažná väčšina z nich aj tak odsunutá do táborov smrti.

Obyvateľom Nemecka, ktorí narušili zákony z roku 1935, hrozilo uväznenie a nútené práce na jeden rok. Samostatne sa v zákonoch posudzovala otázka občianstva: Žid nemohol byť občanom Ríše už z princípu. „No našli sa aj výnimky. Napríklad spolubojovník, šofér a osobný strážca Hitlera Emil Maurice mal doklad „čestného árijca“, a fráza Göringa „na mojom ministerstve sám rozhodujem, kto je Žid a kto nie“ sa vôbec zaradila medzi anekdoty,“ poznamenal Kormilicyn.

...hotuje sa d'alšia Rusko-americká letecká bitka?

Tá prvá sa udiala pri niekoľkých incidentoch počas druhej svetovej vojny. V ostatnom období sa hovorí o dvoch. O jednom v Srbsku nad mestom Niš a o druhom nad hranicou sovietskeho a amerického sektoru. V oboch prípadoch odišli Američania v podstate smutní, navyše za svoju agresiu nad Srbskom sa ospravedľovali na všetkých úrovniach.

Druhá letecká bitka sa udiala nad Kórejským polostrovom. Za vzdušnú nadvládu sa do seba pustili F-86 Sabre a sovietsky MiG-15. Napriek tomu, že podľa charakteristík mali byť tieto stíhače rovnaké, prevahu dosiahol MiG-15 (možno aj vďaka svojim palubným kanónom proti americkým guľometom).

V tretej bitke sa zrazili americký F-4 a sovietsky MiG-21 nad Vietnamom. No a podľa výsledku bola prevaha sovietskeho letúna desaťnásobná. Američania totiž vo vzdušných súbojoch stratili 895 týchto stíhačov oproti 69 sovietskym. Je však pravdou, že sovietskym stíhačom pomohla aj predchodkyňa dnešnej PVO S-75, „Desna“.

Ak sa bude konať štvrtá bitka, tak to bude o nebo v Sýrii, kde sa zrazia F-35A Lightning II Blesk s ruskými systémami S-300 a S-400. Na boj s F-35 sa hotujú aj Su-35 (generácia 4++), ku ktorému sa môže pripojiť najnovší ruský stíhač piatej generácie Su-57.

Ruskí špecialisti tvrdia, že potýčka je nevyhnutná, protivníci vraj budú jeden druhého vyhľadávať, aby predvedli svoju prevahu.

...Josif Stalin mesačne zarabál 10 tisíc rubľov?

V tých časoch sa za to dal kúpiť automobil „Pobeda“, ktorý stál presne toľko. Stalin z toho platil 300-rubľovú stranickú známku. (Ak by to bolo podľa pravidiel československých komunistov, tak tí platili 4 % z príjmu, čiže by to vychádzalo na 400 rubľov.)

...keď Hitler prepadol Litvu, tak ju obývalo 220 tisíc Židov?

Nacistickú porobu však prežili len 4 % z nich. „Centrum Simona Wiesenthala hovorí, že Adolfas Ramanauskas, ktorý stál na čele bandy lesných bratov (vo wikipédii však nájdete, že bol predstaviteľom Únie litovských bojovníkov za slobodu) prenasledujúcich židovskú komunitu, si to dokonca priznal vo svojich spomienkach,“ píše britská vysielacia spoločnosť v článku „Litovský pamätník nacistickému kolaborantovi,“ vyvolal diplomatický škandál. Išlo o pamätník, ktorý mu postavili v Chicagu tesne pred tohtoročným výročím porážky nacizmu a fašizmu.

V takýchto prípadoch sa spomínajú aj ďalší prisluhovači nacistov, ako napr. Jonas Noreika, ktorého spáchané hrozné zločiny po dlhých rokoch spoznala aj vnučka Silvia Foti. (Bojovník už písal, že sa to stalo, keď narazila na 32-stranovú brožúrku o svojom dedovi, ktorého prezývali generál Víchor (Viator) a potom našla aj dokumenty podpísané svojím dedom ako doklad na vysídľovanie Židov do get.)

A. Mikundová a – r –

- **Bacúch:** Anna Brezinová a Angela Chovancová 91 rokov.
- **Banská Bystrica – Fončorda, gen. I. Gibalu:** Božena Kubíková 88 a Dušan Dian 83 rokov.
- **Banská Bystrica – Radvaň:** Ľudovít Bystran 98, Lýdia Meleková, Ing. Eva Ivaničová a Ida Čavojová 75 rokov.
- **Banská Bystrica – Rudlová:** PhDr. Roman Hradecký 60 rokov.
- **Banská Bystrica – Stred:** Zdeňka Kimličková 83, PaedDr. Ján Čakloš 82, Anna Svrčinová 70 a Ľubomír Mojžiš 60 rokov.
- **Banská Bystrica, Tr. SNP, Jána Rýsa:** Ľudmila Políčeková 80 a RNDr. Peter Bulla 65 rokov.
- **Banská Bystrica, Tr. SNP:** Pavel Korčok 84, Ľudmila Horvátová 70, Štefan Kiepsel 75 a Jana Solivajsová 65 rokov.
- **Bernolákovo:** Mária Buchelová 90, Karol Kocka 87, PharmDr. Oľga Peterajová 75 a Kristína Brňáková 70 rokov.
- **Bojnice:** Ľudmila Barborová 86, Anna Hudecová 75, Mgr. Anna Draxlerová 70 a Ladislav Marko 55 rokov.
- **Bratislava – Nové Mesto 1:** Ladislav Barninec 81 rokov.
- **Bratislava 7:** Anna Chrtánová 89 a Ján Repka 88 rokov.
- **Brezno:** Mária Šiminská 90 rokov.
- **Bzince – Cetuna:** Mária Stachová 85 rokov.
- **Cinobaňa:** Jozef Brauner 65 rokov.
- **Čadca:** Marián Kubáni 75 rokov.
- **Čierny Potok:** Alžbeta Kureková a Milan Kurek 65 rokov.
- **Dobšiná:** Anna Novotná 75 rokov.
- **Dolná Krupá:** Veronika Malíčková 85 rokov.
- **Donovaly:** Jaroslav Palúch 80 rokov.
- **Galanta:** Bernardína Nyársiková 85, Soňa Forišková 75, Viliam Leicht 70 a Andrea Lászlóvá 50 rokov.
- **Gemerská Poloma:** Štefan Šmelko 92, Juraj Sústrik 75, Ondrej Ferenčík a Pavol Galajda 70 a Lýdia Grešková 65 rokov.
- **Giraltovce:** Anna Partilová 88 a Viktor Moravčík 70 rokov.
- **Habura:** Miroslav Onufrák 60 rokov.
- **Harmanec:** Henrieta Ivanová 55 rokov.
- **Hniezdne:** Ján Mariančík 86 rokov.
- **Hostie:** Anna Fáziková 65 rokov.
- **Hrachovo:** Svetlana Cirbusová 55 rokov.
- **Hrušov:** Jakub Mihálik 83, Anna Stachová 65 a Anna Brindzová 55 rokov.
- **Humenné:** Jolana Petriková 75, Božena Sokolová a Emil Andrejčík 70 rokov.
- **Jasenie:** Eugénia Tanáčová 87 rokov.
- **Kamienka:** Štefan Zima 70 rokov.
- **Kokava nad Rimavicou:** Helena Slaniniaková 70 rokov.
- **Kolačno:** Anna Galovičová 75 a Branislav Pepich 55 rokov.
- **Kordíky:** František Chladný 70 rokov.
- **Kremnica:** Magdalena Boldišová 84, Mária Miertušová 82 a Dr. Peter Klimek 65 rokov.
- **Košice I. – Staré mesto:** Jozef Halaj 94 rokov.
- **Kysta:** Mária Kiš-Petyová 55 rokov.
- **Kysucké Nové Mesto:** Ján Mlakyta 75 rokov.
- **Lehota pod Vtáčnikom:** Katarína Turčanová 92, Helena Benisková 85 a Valent Trník 60 rokov.
- **Lipany:** Marta Miženkova 75 rokov.
- **Liptovská Osada:** Anna Krbaťová 81 rokov.
- **Liptovský Mikuláš:** Oľga Váleková 85, Drahomír Klobušiak 70, Jozef Gonda 65 a Radoslav Chovančík 40 rokov.
- **Lovinobaňa:** Mgr. Jolana Maťašová 81 rokov.
- **Lučenec I:** Mária Hajtmanová 60 rokov.
- **Lučenec III:** Ing. Mariana Gondová 70 rokov.
- **Ľubietová:** Eva Jahodová 85, Darina Fellnerová 80, Dana Lamperová 50, Anna Dvorská 40, Júlia Majerová 70 a Anna Pasterčáková 20 rokov.
- **Martin – Východ:** Ľubica Gallová 60 rokov.
- **Málinec:** Viera Procháčková 45 rokov.
- **Medzilaborce:** Michal Smetana 70 a Miroslav Gajdoš 55 rokov.
- **Myjava:** Anna Kročianová 94 a Anna Jurášová 95 rokov.
- **Nitra – Horné mesto:** Katarína Schwarczová 70 a Vojtech Kertész 85 rokov.
- **Nížny Žipov:** Viera Macková 60 rokov.
- **Novosad:** Milan Diabolko 70 rokov.

- **Očová, gen. Pivolusku:** Valéria Vojteková 85 rokov.
- **Pezinok:** Veronika Knoteková 82, Ing. Štefan Chovanec 80 a Mgr. Oliver Solga 65 rokov.
- **Pliešovce, genmjr. A. Kordu:** Zuzana Valentíková 87 rokov.
- **Podolíne:** František Csomor 85 rokov.
- **Pohorelá:** Ján Bugajda 70, Jozef Baksa 65 a Júlia Rafková 65 a Emília Šramková 60 rokov.
- **Poltár:** Pavlína Porubiaková 75 rokov.
- **Prievidza, HB:** Františka Bogáňová 84 rokov.
- **Radvaň nad Laborcom:** Juraj Kapeluch 88 a Erich Platko 45 rokov.
- **Revúca, gen. Viesta:** Ján Debnár 85, Zuzana Hradická 84, Milan Hromada a Anna Pavláková 70 a Ing. Miroslav Smolko 50 rokov.
- **Rimavská Sobota, Júliusa Bolfíka:** Júlia Černáková 98, Ing. Alexander Cuetner a Blažena Brndiarová 75, Ema Vraniaková 65 a Jozef Václavík 70 rokov.
- **Rožnava:** Anna Brežňanová 91, Jana Kušnierová, Ondrej Németh-Rusnák a Tibor Leskoviansky 70, Marta Žovinová a Margita Illyéšová 65, Alena Oláhová 60 a Monika Szentandrášiová 45 rokov.
- **Senec:** Zuzana Bacigálová 89 rokov.
- **Skalité:** Mária Zvarďonová 65 rokov.
- **Slovenská Ľupča:** Ján Lakomčík 87, Jozef Sedliak 85, Viera Kaliská 82, Božena Dobišová 80 a Alena Petriková 65 rokov.
- **Slovenské Nové Mesto:** Pavol Gergeľ 81 rokov.
- **Spišská Nová Ves:** plk. Ing. Ján Kollár 85 rokov.
- **Stará Halič:** Ľudmila Čabová 88 rokov.

- **Stará Kremnička:** Júlia Michelová 91, Štefan Kurať 84, Július Bugár 82, Anna Slašťanová, Ladislav Kašiar a František Ďurča 75, Mária Melichárová 70, Daniela Sekerešová 55 a Janka Kotláríková 40 rokov.
- **Stará Ľubovňa:** František Sekelský 81, Vasil Saloň a Ján Krafčák 75, Štefan Firment 70 a Edit Oláhová 60 rokov.
- **Stará Turá:** Emília Valenčíková 89 a Mgr. Vlasta Robeková 84 rokov.
- **Stráňavy:** Štefan Vereš 70 rokov.
- **Stropkov:** Helena Čumová a Anna Maruščáková 89 a Jozef Kimák 75 rokov.
- **Sučany:** Miloš Skokňa: 65 rokov.
- **Svidník:** Mária Barnová 85 a Ján Grundza 75 rokov.
- **Svit:** Mária Gulvasová 80 a Jozef Dluhý 65 rokov.
- **Šarišské Jastrabie:** Mária Ľuteranová 80 rokov.
- **Šoporňa:** Margita Vorošová 70 a František Vida 60 rokov.
- **Tlmače:** Blažena Korbelová 75 rokov.
- **Trebišov 1:** Magdaléna Bučková 65 a Miroslav Soták 70 rokov.

- **Trebišov 3:** Mária Nemcová 35 rokov.
- **Trenčín 2:** Zuzana Sýkorová 86 rokov.
- **Trnava I.:** Mária Glembová 89, Anton Lenghardt 82, Ing. Soňa Faboková a Daniela Štajgerová 70 rokov.
- **Utekáč:** Elena Škorňová 90 rokov.
- **Veľké Kapušany:** Juraj Nemeš 75 rokov.
- **Veľké Ozorovce:** Eva Uškrtová 65 rokov.
- **Závadka nad Hronom:** Ing. Milan Capko 70 rokov.
- **Zemplínska Teplica:** Michal Bodnár 65 rokov.
- **Zemplínske Hradište:** Júlia Bíla 90 rokov.
- **Zlatá Baňa – Sekčov:** Ing. Sabina Olejárová 75, Michaela Lendacká 25 a Matúš Rigas 30 rokov.
- **Zvolen – Centrum 1:** Gabriel Kollár 65 rokov.
- **Zvolen – Zlatý Potok:** Marta Slováková 88 rokov.
- **Žilina 2:** Jaroslav Tulec 70 rokov.
- **Želiezovce:** Jana Beníková 70 a Mgr. Ildikó Burínová 55 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

Gratulujeme Jurajovi Sarvašovi

J. Sarvaš recituje na Kališti.

Kto z nás by nepoznal tohto slovenského umelca a vlastenca, kedysi kamelota povstaleckých novín, ktorý sa tento mesiac 14. júla dožil 88. narodenín.

Jurko, želáme ti pevné sibírske zdravie, kaukazskú dlhovekosť a veľa, preveľa tvorivých a umeleckých úspechov. Sme šťastní, že sa môžeme nazývať tvojimi priateľmi.

Jozef Pupala a Vlado Mikunda

Opustila nás posledná svedkyňa masakru v Ostrom Grúni

Dňa 4. júla 2019, tesne po ôsmej hodine ráno, sa navždy zastavilo srdiečko Marienky Albertovej rodenej Luptákovej. Posledný rok táto rodáčka z Ostrého Grúňa bojovala so zákerou chorobou, ktorá ju pripútala na lôžko.

Jej ťažká choroba zrejme doľahla na manžela Jána, ktorý vo veku nedožitých 87 rokov skončil pred štyrmi mesiacmi. Marienka však bola už v takom stave, že si nevedomovala stratu manžela, len sa stále pýtala kde sa túla a kedy už príde domov.

Takmer denne spomínala udalosti, ktoré prežila 21. 1. 1945 v Ostrom Grúni. Dokonca sa budila v noci a udalosti reprodukovala. Stále mala v mysli strastiplnú cestu, keď nezavraždených zoradili a odvádzali z vypálenej obce. No a na ceste, len vďaka ochote jedného zo sprevádzajúcich,

mohla jej mamička odísť na vykonanie telesnej potreby za haldu dreva, kde však už ostali a tým si zachránili život.

Mária Albertová celý ži-

vot tvrdila, že na svete niet spravodlivosti, lebo vrahovia z Ostrého Grúňa a Kľaku neboli len Nemci, ale aj slovenskí gardisti, ktorým velil Ladislav Nižňanský a Nemci nám ho nikdy nevydali na potrestanie. Ba naopak, uznali ho za nevinného. Tak sa svojou „spravodlivosťou“ vysmiali všetkým obetiam a potomkom vyvraždených v Kľaku a Ostrom Grúni.

Posledné dva mesiace bol stav pani Márie taký vážny, že bola umiestnená do domova dôchodcov v Rimavskej Sobote, kde ju navštevovali dcéra Anna a syn Ján. Najmä však vnuk Milan Halaj.

Večný pokoj vám pani Mária.

Jozef Pupala

Navždy sme sa rozlúčili

- **Bratislava 9:** so 75-ročnou MUDr. Margitou Kováčovou.
- **Hrušov:** s 88-ročným Antonom Bendikom.
- **Považská Bystrica:** so 78-

ročnou Jozefinou Mušákovou.

- **Trnava 1:** s 83-ročnou Františkou Neubauerovou.

Češť ich nehynúcej pamiatke!

Pozvánka na výstavu o SNP

V Dvorane MK SR je výstava o histórii SNP pod názvom „Armáda v povstaní – SNP 1944“, ktorú pripravilo Múzeum SNP a Vojenský historický ústav.

Podľa ministerky kultúry Ľ. Lašákovvej táto reprezentatívna výstava je prvým krokom v rámci osláv tohto výročia. „Potvrzuje, že malý národ v srdci Európy dokázal zdvihnúť zbraň, aby zmyl nánosy potupnej kolaborácie s nacizmom. Dokázal to, čo nám môžu závidieť aj veľké európske národy, zorganizovať jedno z najväčších protinacistických povstaní v druhej svetovej vojne. Výstavou vzdávame hold príslušníkom a príslušníčkam 1. československej armády (od októbra 1944 1. čs. armády na Slovensku), ktorý si naozaj zaslúžia“.

Generálny riaditeľ Múzea SNP S. Mičev uviedol, že základné informácie o vtedajších udalostiach sú v textovej i obrazovej podobe na vyše 20 veľkoplošných paneloch.

Výstava dokumentuje prípravu povstania, vznik, formovanie a veliteľov 1. československej armády na Slovensku, taktické skupiny Kriváň, Fatra, Gerlach, Muráň, Ďumbier a Zobor, leteckú skupinu Kollár.

Predstavuje aj v Sovietskom zväze vytvorený 1. čs. stíhací letecký pluk a 2. čs. samostatnú paradesantnú brigádu, partizánsku činnosť na Slovensku a zahraničnú pomoc. Záver výstavy tvorí zánik povstaleckej armády a zhodnotenie významu SNP.

Vpredu vpravo J. Bystrický s ministerkou Ľ. Lašákovou, vzadu vpravo S. Mičev.

Podľa pravda.sk, 11. 7. 2019

Priestorovú expozíciu spestruje multimediálny dotykový terminál, kde návštevník môže v 3D prezentácii spoznať ľahký tank vzor 38, výstroj vojakov a iné vojnové súvislosti.

Autormi výstavy, ktorá potrvá do konca augusta, sú Jozef Bystrický z Vojenského historického ústavu a Marian Uhrin z Múzea SNP. Od 19. septembra bude výstava reštaurovaná v priestoroch Českého národného múzea v Prahe.

Výzva na zapojenie sa do pochodu Nesmrteľného pluku

Vyzývame účastníkov osláv SNP, ktoré sa uskutočnia 31. augusta 2019 (v sobotu) na Jankovom vršku, aby sa pridali k Pochodu pluku nesmrteľných a vyjadrili tým úctu svojím predkom.

Pochod sa uskutoční o 15.30 hod. od amfiteátra k mohyle. Organizuje ho Oblastný výbor SZPB Trenčín. Chceme, aby sa ho zúčastnili okrem pozostalých po účastníkoch odboja aj členovia SZPB a sympatizanti s fotografiami účastníkov odboja. Fotografie si môžu zhotoviť a priniesť sami alebo poslať prostredníctvom ZO SZPB na Oblastný výbor SZPB do Trenčína.

K fotografii treba pripojiť meno a priezvisko, vek a bydlisko hrdinu v roku 1944-5 a formu zapojenia sa do protifašistického odboja (povstalecký vojak, partizán, ilegálny pracovník...).

Fotografie s textom budú spracované, vytlačené na formáte A4 a zalaminované. Podklady je možné poslať aj na poštovú adresu: OblV SZPB, Železničná 3, 911 01 Trenčín alebo elektronicky na adresu: oblvtv@szpb.sk do 23. 8. 2019. Spracované fotografie budú vydané pred pochodom od 15.00 do 15.30 hod. pri amfiteátri.

Noví účastníci pochodu dostanú kópiu odznaku Partizánskej brigády Jana Žižku.

Ján Holička, predseda OblV SZPB, Trenčín

Spomienkové stretnutie v Liptovskom Mikuláši

Pri príležitosti nedožitých stých narodenín armádneho generála Martina Dzúra pripravilo občianske združenie nesúce jeho meno 12. júla 2019 spomienkové stretnutie.

Začalo sa v priestore NKP na vojenskom cintoríne Háj – Nicovô položením kvetov na jeho hrob a pokračovalo v jeho rodisku v mestskej časti Liptovského Mikuláša (Ploštína) spomienkovým programom a otvorením výstavy zameranej na spojenie generála s Liptovom, účasťou v 2. sv. vojne a na vojenskú diplomaciu a obchod, ktorú pripravil predseda našej HDK Oldřich Vaněk.

Význam podujatia bol zvýraznený prítomnosťou pozostalých a príbuzných M. Dzúra, zástupcu MO SR, rektora Akadémie OS, Klubu generálov SR, primátorov Liptovského Mikuláša, Liptovského Hrádku a starostov blízkych obcí a ďalších hostí.

Najväčšiu zásluhu na zorganizovaní celej akcie mali predseda OZ Tibor Dzúrik a syn armádneho generála Martin Dzúr, ako čestný predseda združenia, a organizačný výbor, ktorého súčasťou boli aj členovia ZO SZPB v L. Mikuláši. Významný bol prínos občanov Ploštína pri remeselníckych prácach.

Organizátori prisľúbili, že v dohľadnej dobe bude v Ploštíne vybudovaná viacúčelová budova, kde bude defini-

tívne umiestnená aj výstava spojená so životom dlhoročného ministra národnej obrany armádneho generála Martina Dzúra.

J. Martinko, foto D. Migala

(Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Veľa zdravia a šťastia

Tieto želania vo väčšej frekvencii patrili nášmu jubilantovi Jánovi Debnárovovi, členovi ZO SZPB gen. Viesta Revúca, ktorý 7. júla 2019 v kruhu svojich najbližších, priateľov a známych oslávil významné 85-te narodeniny.

Dlhoročný aktívny člen našej ZO SZPB gen. Viesta Revúca Janko Debnár sa narodil v Jamníku na Liptove, kde prežil aj detstvo. Na vlastné oči videl ako príslušníci POHG odvliekli židovských občanov, naložili ich do uzavretých áut a výfukovými plynmi ich povraždili. Tieto a ďalšie krutosti zanechali v ňom hlboké a trpké spomienky, s ktorými na besedách zoznamuje žiakov.

Členom SZPB sa stal v roku 1997. Aktívne dlhé roky pracuje vo výbore základnej organizácie a je čestným podpredsedom Oblastného výboru SZPB v Rožňave. Podieľa sa na organizovaní osláv a rôznych iných podujatí v meste.

Za dlhoročnú aktívnu prácu v SZPB bol ocenený viacerými vyznamenaniami: „Pamätnou medailou k 60. výročiu SNP“, „Medailou gen. R. Viesta“, „Medailou za obetavú prácu v prospech SZPB“, „Medailou kpt. Jána Nálepku“ a naposledy medailou „Za vernosť“.

Pri jeho veku je činný a niet podujatia, ktoré by neobohatilo svojím recitačným vystúpením a svojimi nápadmi.

Janko, do ďalších rokov života ti prajeme pevné zdravie, spokojnosť a pohodu, aby si ešte veľa rokov prispieval k činnosti našej organizácie.

Výbor ZO SZPB

Storočnica Pavla Matejoviča z Martina

Dňa 31. 7. 2019 sa dožíva 100 rokov člen ZO SZPB Martin-Sever 1 pplk. v. v. Pavol Matejovič. Narodil sa v obci Štvrtok nad Váhom ako najstarší zo 4 súrodencov. Celý svoj aktívny život zasvätil službe vlasti ako vojak z povolania.

Je aktívnym, jedným z mala doposiaľ žijúcich účastníkov SNP, do ktorého sa zapojil od 29. augusta 1944. Bol zadelený do roty npor. Cambela ako veliteľ čaty. Bojoval v úsekoch Vrútky, Záturčie, Priekopa a v oblasti mesta Martin. Po ústupe z tejto oblasti sa ocitol v Slovenskej Lupči, kde boli sústredení vojaci 5. taktickej skupiny.

Po čiastočnom potlačení SNP ustúpil do hôr a prešiel na partizánsky spôsob boja v brigáde Jana Žižku. Tu sa zúčastňoval prepadových akcií až do príchodu sovietskej armády.

Po vojne nastúpil aktívnu službu vojaka z povolania. V armáde vykonával rôzne technické funkcie až do 31. 12. 1974, kedy odišiel do dôchodku. Za službu v armáde bol vyznamenaný medailami „Za službu vlasti“, „Za zásluhy o obranu vlasti“ a „Za zásluhy o výstavbu ČSLA“. Je tiež nositeľom vyznamenaní „Pamätná medaila

Radu SNP“, „Zaslúžilý bojovník proti fašizmu I. a II. stupňa“, „Pamätná medaila za bojovú činnosť v part. brigáde Jana Žižku“ a „Hviezda Zväzu vojakov SR“.

Členom SZPB je od 2. 4. 1947. Dlhé roky pracoval vo výbore ZO SZPB a Zväzu vojakov SR, ktorého členom je od roku 1992.

Do ďalších rokov života želáme jubilantovi predovšetkým pevné zdravie a neutíchnajúceho optimizmu, ktorý z neho priam vyžaruje.

Za ZO SZPB Martin-Sever 1 Josef Surman

Urologička o 60–70 ročných mužoch

Z rozhovoru s **Markétou Semančíkovou**, najlepšou urologičkou Ústavu urologickej liečby I. M. Sechenova, ktorá má vraj najlepšie výsledky v liečbe erektilnej dysfunkcie.

Prichádzajú k vám muži vo veku 60–70 rokov, je naozaj potrebné mať sex v tomto veku?

– Samozrejme, že áno! Obzvlášť muži. Priamo od toho závisí zdravie a ako rýchlo dôjde k starobe.

Som vždy úprimne prekvapená tými pacientmi, ktorí prichádzajú s prostatitídou alebo adenómom a na otázku „Kedy ste mali naposledy sex?“ sa usmejú a odpovedajú: „Pani doktorka, aký sex? Nerobil som to už 7 rokov.“

Preto sa objaví prostatitída. A ak nebudete pokračovať v sexuálnom živote, potom sa vyskytne rakovina prostaty.

Nedostatok sexu je extrémne škodlivý tak v 30-tke, ako

aj v 40, 50 a v 70-tke! Prostata je orgán, v ktorom sa tvorí ejakulát. Mal by sa vyprázdňovať. Ak sa nepotrebuje, doslova sa začne kaziť. V prostate sa objavuje patologická stagnácia (nahromadenie nebezpečných mikroorganizmov). Vedú k zápalu prostaty (prostatitída). Zápal prostaty, trvajúci už dlhší čas je adenóm, ťažkosť s močením a pyelonefritída. Ďalším štádiom po adenóme je rakovina prostaty. U tých, ktorí majú problémy s potenciou, sa rakovina prostaty vyskytuje 7 krát

častejšie ako u zdravých mužov.

A to je len jeden z nebezpečných následkov. A je ich veľa. Dalo by sa povedať, že dlhotrvajúca abstinencia je v skutočnosti rýchla smrť. Pretože celé ľudské telo je určené na rozmnožovanie potomkov. A keď táto funkcia zmizne, telo začne katastrofálne rýchlo upadať. Stenčujú sa a praskajú krvné cievy, čím sa zvyšuje riziko infarktu a mozgovej príhody, dochádza k porušovaniu psychosomatického systému. Chlap rýchlo ošedivie (ak nebol šedivý ešte predtým). Klby začínajú bolieť, človeku sa kazí držanie tela. Aj nespavosť, ktorá ubližuje starším ľuďom, je spojená s nedostatkom libida a nedostatkom mnohých hormónov.

Výňatok z článku v *nvbs.info*

HISTORICKÝ KALENDÁR

V noci z 25. na 26. júla 1944 – V priestore Liptovskej Osady pri Ružomberku bola vysadená prvá partizánska organizátorská skupina, ktorej velil npor. Peter Aleksejevič Veličko. Skupina mala 11 členov, z toho dvaja boli Slováci. Stala sa základom 1. čs. partizánskej brigády M. R. Štefánika.

Od 26. 7. 1944 do konca vojny vysadil Hlavný štáb partizánskeho hnutia v Kyjeve na území Slovenska 53 organizátorských skupín s asi 1 200 osobami.

28. júl 1914 – Rakúsko-Uhorsko vypovedáva vojnu Srbsku. Začiatok 1. svetovej vojny, ktorá sa dotkla 72 krajín. Padlo v nej cca 500 tisíc Slovákov a 140 tisíc Čechov.

28. júl 1940 – Salzburské rokovania spôsobili, že na Slovensku sa postupne začala presadzovať ideológia národného socializmu. Hitler pozval prezidenta Tisa, Tuku a Macha do Salzburgu. Tisovi nanútili zmenu na postoch ministra zahraničia a vnútra, čo bez výhrad prijal.

28. júl 1944 – Za pomoci ilegálnej KSS bol v Novákoch rozpustený najväčší koncentračný tábor na Slovensku. Bolo oslobodených 1 589 väzňov.

29. júl 1940 – Ribbentrop sa s novovymenovaným nemeckým veľvyslancom na Slovensku Maxom von Killingerom dohodol o vymenovaní poradcov pre políciu, židovskú otázku, propagandu, hospodárstvo a Hlinkovu gardu.

29. júl 1944 – Od tohto dňa je veliteľstvo východoslovenskej armády v Prešove podriadené nemeckému zoskupeniu Heeresgruppe Nord Ukraine (Skupina armád severná Ukrajina), čo prijala a 1. augusta 1944 schválila aj slovenská vláda.

31. júl 1941 – V mimoriadnom vydaní Hlasu ľudu vyšlo prevolanie KSS pod názvom: Po boku ZSSR za slobodu slovenského národa.

1. august 1942 – Vojaci pešieho pluku 102 pod velením podplukovníka Michala Lokšika zmasakrovali a vypálili na východnom fronte celú osadu Malodušie a povraždili tam ženy, deti, starcov.

1. august 1942 – V okolí B. Štiavnice vznikla partizánska skupina, vedená Ladislavom Exnárom.

1. august 1943 – Reorganizácia čs. jednotky v Anglicku na tzv. samostatnú obrnenú brigádu.

3. august 1914 – Nemecko vyhlásilo vojnu Francúzsku a začalo inváziu do Belgicka.

3. august 1943 – V Trnave sa v kasárni pri železničnej stanici vzbúriilo 400 slovenských vojakov, ktorí odmietli zaradenie do nemeckej protivzdušnej obrany.

3. august 1944 – Edvard Beneš vydáva dekrét prezidenta republiky o dočasnej správe oslobodeného územia.

4. august 1944 – Do Moskvy odlieta K. Šmidke a pplk. M. Ferjenčík s Čatlošovým memorandom (pripojenie slovenskej armády k jednotkám Červenej armády na území Slovenska a vykonanie vojenského prevratu).

Podľa G. Husáka týmto krokom bol zlomený informačný monopol Londýna voči ZSSR. Keď sa Pika dozvedel o odlete Šmidkeho, hneď i on informoval sovietske miesta obširnejšie.

5. august 1944 – Na Slovensko sa presunul partizánsky zväzok Alexander Nevskij V. A. Karasiova a brigáda Sergej pplk. N. S. Prokopjuka.

5. august 1944 – Pplk. gšt. Ján Golian vydal prvé základné dokumenty pre Zápoľnú armádu: Osobitný rozkaz pre sústredenie a obranu priestorov posádok strategického trojuholníka Banská Bystrica – Brezno – Zvolen.

5. august 1947 – 18 Čechoslovákov bolo pri Partizánskej Ľupči porazených silnou skupinou banderovcov.

8. august 1942 – Čs. letci z 311. čs. bombardovacej perute RAF zničili nemeckú ponorku U 578.

8. august 1944 – Do Kantorskej doliny prišli prví francúzski vojaci, ktorí utiekli z nemeckého zajatia.

9. august 1940 – V Londýne je vytvorená dočasná čs. vláda.

9. august 1944 – Slovenská armáda dostáva rozkaz zakročiť proti stúpajúcej aktivite partizánov. Splnený bol 10. augusta 1944, kedy sa pod velením generála Jozefa Turanca začala rozsiahla protipartizánska akcia v Nízkych Tatrách. Vo výsledku bola neúspešná, partizáni boli upozornení, aby sa z týchto priestorov stiahli.

10. až 11. august 1941 – V Moskve sa koná prvý Vseslovenský zjazd, ktorý vyzval čs. ľud na organizáciu odporu proti nacistickým okupantom a na vytváranie jánošíkovských družín na Slovensku. (Ako prvý na to 29. 9. 1941 zareagoval II. ilegálny ÚV KSS, ktorý vydal pokyny na ich organizovanie.)

10. august 1943 – V Moskve začal vychádzať časopis čs. občanov v ZSSR Československé listy.

ZRNKÁ HUMORU

– Už dva mesiace mám permanentku do fitnesscentra a ešte som ani gram neschudla.

Zajtra sa tam pôjdem osobne pozrieť, aby som zistila, kde je vlastne problém.

* * *

Príde hosť do baru a objedná si tri poldecáky vodky a deci sódy.

Barman: – Vy musíte byť kúzelník.

Hosť: – Nie som žiadny kúzelník, ale obchodná inšpekcia.

* * *

Sedí dedko „dole bez“ na

priedomí. Príde k nemu vnúčik a spýta sa:

– Dedko, prečo tu sedíš od pol pása dole nahý?

– Ale vieš, vnúčik môj, včera som tu sedel od pol pása hore nahý, stuhol mi chrbát, no a toto je výmysel tvojej babky.

* * *

Nahnevany dedko sedí na priedomí, lebo sa pohádal s babkou.

Odrazu počuje z amplióna: – Vykupujem staré železo, staré periny a starý nábytok.

Dedko si šomre popod nos: – A staré baby neberieš?

Babka sa po 2. sv. vojne hlási na miestnom národnom výbore o odmenu, ktorú udeľujú ľuďom pomáhajúcim partizánom. Úradník sa jej spýta:

– A vy ste babka ako pomáhali partizánom?

– Ja som im každú sobotu do hory vozila chlieb a slaninku, aby mali čo jesť.

– A čo vám povedali?

– Danke schön.

– Babka, veď vy ste pomáhali Nemcom!

– Ale to boli východní Nemci...

pomôcky: AARAN, AIL, ANOLI, MUZAN	záves oddeľujúci hladisko	mosadz, po česky	tropický jašter	prístroj na meranie sily	chem. zn. telúru	domáce meno Štefana	domáce meno Šarloty	pomôcky: ERBE, TAUB, NAVE, TOLEDO	ateróm, po česky	často lúpem	obyvateľ obce Iža	kaukazská horská osada	ako, sfaby
potrel masťou								inými slovami					
1. časť tajničky								mračno					
somár					trepaním striasala sídlo v Iráne								
čiasť zlom						hebrejské muž. meno sídlo v Španielsku						pribil novú podošvu	kvietok
smerový uhol							kujný nerast poskytni pomoc				EČV Pezinka		
autor výroku: J. VRCHLICKÝ	prijíma tekutinu	obyvateľ ľberského polostrova	grécky bájkar hluchý, po nemecky					patriaci manovi loď, po anglicky					
značka vody po holení									planétka				
len					nezne-možný podradova-cia spojka						obidve značka decilitra		
2. časť tajničky													
dedič, po nemecky													vyžehliła

Správne vylúštenie tajničky z č. 13 znie: **Váž si seba a druhí si ťa budú vážiť.** Knihu posielame Ing. Jánovi Balážovi z Bratislavy.

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovník@szpb.sk.

Nedovolíme skresľovať príčiny vzniku, reálny priebeh a výsledky 2. svetovej vojny!

Po generálnom tajomníkovi OSN Antóniovi Guterresovi aj XVII. zjazd SZPB svojim uznesením podporil návrh Ruska priznať v OSN víťazstvo nad nacizmom za celosvetové dedičstvo ľudstva.

Kto sa k nám pripojí?

Zjazdová anketa

Čo robiť, aby sme naozaj získali do protifašistických aktivít Kluby mladých priateľov SZPB?

Marián Lukáč, ObIV SZPB Michalovce: – Keby sa nám to podarilo podľa našich predstáv, tak by to bolo dobré. Chceme získavať mládež, ktorá chápe politiku antifasistov a nie tú, ktorá sa najskôr pýta, že čo za to! Našími výletmi po pamätných miestach bojov už mnohých neprekvapíme, pretože mládež už vie, že to robíme. Veď na každý takýto zjazd berieme najmenej 30 percent mladých ľudí!

Súhlasím s tým, že musíme zakladať tieto kluby a potrebujeme do nich získavať tých žiakov, študentov a ostatných mladých ľudí, ktorí majú vzťah k Slovenskej republike.

Anna Puskajlerová, predsedníčka ZO SZPB Ladomerska Vieska: – Nevie, naozaj neviem čo by sme... lebo mladí nemajú záujem o takéto veci. A ako ich získať, to je problém, aj v našej oblastnej organizácii.

Vlani sme pritom úplne v pohode získali desať nových členov, lenže všetko to boli dôchodcovia.

Áno, program máme seniorský. Akým „mladým programom“ ich pritiahnúť? Robiť im diskotéky, nejaké súťaže, kvízy...? Naším problémom je aj to, že u nás nemáme školu.

Helena Kumštárová, ZO SZPB Lučenec 3: – Myslím si, že najskôr by sme mali viac chodiť do škôl. A taktiež mládež viac pozývať na naše akcie.

Lenže naši mladí sú takí... neviem..., ja sama mám vnukov, lenže táto téma už akosi nezaujima. Oni sú vychovaní na „amerických rozprávkach“.

Na svoje deti som bola prísna, no keď chcem s vnukmi začať hovoriť o 2. sv. vojne, tak sa mi dostane, že „starká, ty si len vymýšľaš, veď aj ty si bola malá“. Malá, ale to, čo hovorím, viem od svojho otca, od mojich ujom a strýkov, ktorí keď sa stretli, tak sa rozprávali aj o vojnových časoch, ako ich prežili..., vysvetlujem.

Je však pravda, že keď sa naši rodičia zhovárali o vojne, tak nás, deti, od seba odháňali, aby sme to nepočuli. Dnes

Hovorí Ján Martinko z L. Mikuláša.

viem, že to bola chyba. Lebo už nie do každého to dostatočne vkorenili. Ja som bola taký typ, že som sa aj tak medzi nich vopchala, takže o veľa udalostiach viem z ich slov.

A že môj otec mal o čom rozprávať, bolo okamžite jasné. Veď zo zborom peši prešiel až do Prahy. Aj tamojšej slávnej Prehliadky víťazov sa zúčastnil.

Mária Turanská, členka ZO SZPB Zavar: – Myslím si, že táto úloha nie je nami zvládnuteľná. A to preto, lebo mladí nemajú záujem a nepoznajú naše dejiny. Čiže ani nevedia o čom to je!

Čo sa s tým dá robiť? Myslím si, že základ je vo výučbe na školách, venuje sa tomu neskutočne málo času. Navyše, čo je to SNP, čo je to 2. sv. vojna, oslobodenie... to často nevedia ani dnešní mladí rodičia.

Benjamin Blaha, predseda ObIV SZPB Humenné: – Ak sa pozerám na naše podmienky, tak v tom veľký problém nevidím. Máme aj mladú členskú základňu v Kamienke, aj sa obmieňame, pretože prichádzajú väčšinou mladší.

Čo sa týka celoplošného presadenia sa, musíme byť viac otvorení, komunikovať s mladými ľuďmi a prispôbovať svoj program, agendu mladej generácii, aby v tom videla daky zmysel a chápala to.

To, že je to reálne, usudzujem z toho, že keď organizujeme nejaké súťaže (v ostatnom čase Vojna očami mladých),

tak nám každoročne rastie počet príspevkov do neuveriteľnej výšky. Už teraz ich bolo vyše 60, čo bola ťažká práca pre hodnotiteľov. No a keď organizujeme branné preteky, tak sa nám už všetky školy prihlasujú.

Dôležité je, že o týchto našich aktivitách pravidelne informujú miestne médiá. Aj nedávno mi telefonovala jedna naša učiteľka, ktorá v mestskej televízii sledovala oceňovanie najlepších prác a zaujímala sa o to, kto to hodnotil, ako dopadli jej žiaci atď.

Čiže záujem je, aj zo strany učiteľov a ja vidím, že tento potenciál narastá.

Takže myšlienka je vynikajúca, len aby sme ju všade začali realizovať!

Monika Gergelová, predsedníčka ObIV SZPB Košice: – Myslím si, že je tu šanca, lebo my máme pozitívnu reakciu mládeže. Len jej treba načúvať. A pôsobiť na ňu cez ich hodnoty, cez ich záujem.

Čo sme urobili ako prvé pri získavaní mládeže? Pozvali sme ich medzi seba a dali sme im šancu prejaviť sa. Prejaviť svoju zvedavosť na rôznych pamätných miestach, kam sme s nimi vycestovali. Najskôr naši členovia brali so sebou svoje deti, potom mládež zo širšieho príbuzenstva až nakoniec tie deti začali samé volať svojich kamarátov, spolužiakov...

Takže úloha organizovať Kluby mladých priateľov SZPB je zvládnuteľná.

Z diskusie delegátov

Ján Martinko, predseda ObIV SZPB, L. Mikuláš

Venoval sa otázke ako v oblasti prístupujú k spolupráci učiteľmi. „Musíme však hovoriť aj o problémoch. Niektorí učitelia majú predstavu, že nám vlastne svojou účasťou na podujatiach, ktoré pre nich organizujeme, robia milosť.“

Lenže naše semináre poskytujú viac ako niektoré učebnice. „Videl som takú, kde je táto téma spracovaná na 3–4 stranách... čiže z tohto rozsahu sa o téme 2. sv. vojny a o Povstaní nič nedozvedia.“

Ďalej J. Martinko poukázal na konferenciu, ktorej bol iniciátorom a ktorá sa pod názvom Fašizmus 21. storočia uskutočnila v Múzeu SNP v Banskej Bystrici. „Keďže táto konferencia nenaplnila celkom naše očakávania, v závere tohto roka predpokladáme uskutočniť guľatý stôl s pracovným názvom „Radikalizmus a extrémizmus, ideový základ neofašizmu, neonacizmu a neoklerofašizmu“. Jej konanie nebude na politickej, ale na akademicko-odbornej úrovni,“ dodal a oznámil, že keď ostatní raz diskutoval s vojnovým veteránom brigádnym generálom Jánom Ilanovským, tak ten mu prízvuकोval: „Nezabudni na to, že sme tu pre ľudí, nie pre papalášov! Alebo sami pre seba. Po druhé, pozrime sa na to, kto tvorí členskú základňu našej organizácie a, po tretie, dávajme si úlohy na ktoré stačíme!“

Miroslav Prega, predseda ObIV SZPB, Michalovce

„Občania Československa v dedinách a mestách postavili pamätníky osloboditeľom za vybojovanú slobodu. Našou povinnosťou je čítať si ich, udržiavať ich a renovovať, aby mládež históriu mohla spoznať pravdivo. Raz v skutočnosti vidieť je lepšie, ako stokrát nie celkom pravdivo počuť v médiách a školách,“ povedal a ďalej konkretizoval, ako to sami robia.

Konkrétne vodia žiakov a študentov po pamätných miestach. No a tam dostávajú rôzne otázky. Napr. „prečo sú vojenské nemecké cintoríny, vrahov, fašistov vzorné a udržiavané? A cintorína a pamätníky osloboditeľov, na Dukle... chránené a sú poškodzované a nečítateľné? Prečo štát nekoná proti ľuďom, ktorí poškodzujú pamätníky za prítomnosti polície? A televízie? Ako to bolo v Košiciach!“

„Je smutné, keď sme boli so žiakmi na Dukle... a žiaci poukazovali. Pozrite sa! Tu sú poškodené busty, tu sú poodbíjané písmená z mien a priezvisk hrdinov! Ako je to možné?“

Na záver M. Prega sformuloval žiadosť pre NR SR „o zmenu a zavedenie zákona, že propagovanie fašizmu sa opäť bude hodnotiť ako trestný čin“.

Milan Janeček, podpredseda ObIV SZPB Poprad

Priblížil činnosť ich 480-člennej organizácie s 13-timi priamymi účastníkmi protifašistického odboja. Vyzdvihol činnosť HDK a jej predsedu Marcela Maniaka, ktorý vydal 7 kníh o histórii bojov v podtatranskom regióne. Ocenil vyše 12-ročnú spoluprácu s odborom školstva mesta Poprad a Kežmarok, ale aj s vedením hradu Kežmarok a múzeom Poprad pri organizovaní súťaže Medzníky 2. sv. vojny a SNP. „Začali sme s 5-timi školami a v 12-tom ročníku ich súťažilo 25.“

Informoval aj o ďalších aktivitách vlastného oblastného výboru. „Nič z toho by sme nedosiahli bez konkrétnej pomoci a spolupráce obcí a miest, ktorú v niektorých prípadoch máme až nadštan-

dardnú,“ a pripomenul, že v siedmich ZO SZPB sú členmi starostovia obcí a Michal Sýkora, starosta Štrby a bývalý dlhoročný predseda ZMOS, je tajníkom ZO SZPB v Štrbe.

M. Janeček ocenil aj veľmi dobrú spoluprácu so Zväzom vojakov SR a JDS. Vyjadril však nespokojnosť so získaním mladých členov a ich zapájaním do činnosti výborov ZO SZPB, ako aj s odberom dvojtyždenníka Bojovník.

„V budúcnosti chceme obnoviť pietne spomienky aj v tých obciach, kde nemáme ZO SZPB,“ dal na zjazde verejný prísľub podpredseda ObIV SZPB Poprad.

Miroslav Ondráš, predseda ZO SZPB gen. J. Goliána Trenčín 1

Táto základná organizácia pôsobí v Posádkovom klube Trenčín ako Klub vojenskej histórie protifašistického odboja. Klub aktuálne disponuje dvomi výstavami. Prvá je venovaná 80. výročiu vzniku čs. zahraničného odboja vo Francúzsku v rokoch 1939–1940. Druhou je 1. čs. armádný zbor v ZSSR v bojoch za oslobodenie Československa 1944–1945. Autorom obidvoch výstav je docent Jozef Bystrický z VHÚ Bratislava. Sprievodné publikácie sa dajú stiahnuť na internetovej stránke www.klubvt.info.

M. Ondráš upozornil aj na dva nebezpečné prejavy, šíriace sa aj v legálnych médiách na Slovensku:

Po prvé: Po oslavách 75. výročia vylodenia sa západných Spojencov v Normandii na západnom pobreží Francúzska začal sa šíriť názor, že nacistické Nemecko bolo porazené vďaka víťaznému postupu západných spojencov do stredu Tretej ríše. O významnom podiele bývalého ZSSR a jeho Červenej armády sa pritom „čudne“ mlčí.

Po druhé: Tak, ako odchádzajú zo života priami účastníci a pamätníci protifašistického odboja, narastajú aktivity potomkov a obdivovateľov ľudáckeho režimu na Slovensku 1938–1945 a jeho Hlinkovej gardy. Zaznamenali sme snahu prezentovať funkcionárov HSES a HG ako bojovníkov za samostatnosť Slovenska, ktorí po oslobodení neprávom trpeli za svoju činnosť a preto je potrebné si ich pamiatku pripomenúť.

Uvedol dva príklady. Prvý: Bývalý historik ÚPN M. Lacko zaslal na Mestský úrad Trenčín svoj takmer oficiálny návrh na odhalenie pamätnej tabule dlhoročnému krajskému predsedovi HSES, ktorý zomrel po vojne vo väzení za svoje „zasluby“. Vďaka archívnym dokumentom, vydaných HSES, sa podarilo našej ZO SZPB realizácii jeho návrhu zabrániť.

Druhý: V uplynulých týždňoch bol v jednej rozhlasovej relácii odvysielaný rozhovor s dcérou veliteľa Hlinkovej gardy v Trenčíne o tom, aký to bol charakterný človek, ktorý napr. zachránil aj mnohých židovských občanov a preto by si zaslužil v meste pamätník so sochou. O tom, že obral mnohých Židov o zlato a majetok a napokon nezabránil ich odsunu do internačných a koncentračných táborov, dcéra už nehovorila. Ani o tom, ako sa pod jeho velením gardisti „činili“ po potlačení SNP v meste aj v jeho okolí.

Peter Kasarda, predseda ZO SZPB Vyšná Olšava

Pripomenul článok v dvojtyždenníku Bojovník, poukazujúci na to, „ako riaditeľ Štátneho pedagogického ústavu sponchybné oslobodenie

Schvaľovanie zjazdových dokumentov.

Volby.

Naši hrdinovia. Sprava Vladimír Strmeň, František Orlovský, Ján Ilanovský a Karol Kuna.

Volby.

Každá minúta rokovania si vyžadovala sústredenosť.

Červenou armádou. Ved' to vlastne len Nemci utekali. A Rusi išli za nimi... Odporúčam, protestujeme z tohto rokovania voči takýmto názorom. Obráťme sa na ministerstvo školstva...!

Čo my potom môžeme dokázať tam, na školách, keď na týchto postoch sedia ľudia s takýmito názormi? Taký človek má byť okamžite odvolaný!

Vlasta Bottlíková, predsedníčka ZO SZPB R. Sobota č. 2

Hovorila o práci s mládežou, ako jednou z prioritných úloh stanovených už XVI. zjazdom SZPB.

Spomenula vedomostnú súťaž Medzníky 2. sv. vojny, ktorej usporiadali už 12. ročníkov, a organizáciu besied s vojnovým veteránom, bývalým červenoarmejcom, plk. Ladislavom Sládekom a bývalým povstalcem Júliusom Molitorisom. Za ostatné obdobie bolo týchto besied 18, v okrese i mimo okresu R. Sobota.

Artem Fecko, predseda ObIV SZPB Bardejov

Rečník predložil dva návrhy. Po prvý: Doplniť do názvu SZPB slová „za mier“ (SZPBM), čím by sme vraj „vytvorili príležitosť aktivitám členstva a pôsobeniu v tejto organizácii všetkým občanom bez rozdielu veku, pohlavia a presvedčenia“.

Druhým návrhom bola požiadavka na vládu SR, aby rok 2020 vyhlásila za Rok mieru.

Jaroslav Bulko, predseda ObIV SZPB, Žiar nad Hronom

Poukázal na to, že odteraz nám prichádzajú jeden za druhým rôzne protifašistické, odbojárske, ale aj smutné výročia, ktoré budú mať v názve číslo 75.

Patrí k nim aj „Krvavá nedeľa“, čo bol masaker obcí Kľak a Ostrý Grúň. „Cez ministerstvo dopravy a Slovenskú poštu som dokázal vybaviť, že 21. 1. 2020 bude daná do obehu známka, ktorá bude hovoriť o fašistických represáliách.“

Druhou jeho diskusnou témou bola otázka ďalšej perspektívy historických odbojových skupín, keďže J. Bulko je na čele jednej z nich – HOSK 1. čs. armády na Slovensku. Postavil sa za ich udržanie a podporu.

Marián Lukáč, tajomník ObIV SZPB, Michalovce

V okresoch Michalovce a Sobrance sa už tri roky organizujú okresné súťaže Medzníky 2. sv. vojny. Vznikla však potreba opätovného stretnutia predstaviteľov ÚR SZPB s ministerstvom školstva. Musí tam dôjsť k posunu názorov, pretože riaditelia škôl nepovažujú funkcionárov oblastného výboru za svojich partnerov, poznamenal.

Rudolf Václavík, tajomník ObIV SZPB Lučenec

Ako vojnová sirota býva pozývaný na besedy so žiakmi. Zažil však situáciu, že keď čakal na príchod žiakov k pomníku, musel si jeho okolie narychlo aspoň trochu upratať.

„Mám prosbu, apelujeme na tých, ktorí sa o tieto miesta starajú, aby sme sa nemuseli hanbiť pred vlastnými malými školákmi,“ uviedol. V ďalšom pochválil pomery v lučeneckej oblastnej organizácii, lebo za štyri ostatné roky sa im podarilo získať 80 nových členov. „Tým chcem povedať, že naša organizácia žije a pracuje na dobrej úrovni,“ konštatoval.

Jiří Novák, predseda ZO SZPB, Rajec

„Naša oblastná organizácia v Žiline od konferencie 2015 prijala 185 členov SZPB, z toho 39 mladších ako 30 rokov. Úbytok 133 členov znamená, že členská základňa sa nám rozšírila o 52 členov. Do konferencie v roku 2023 sme sa zaviazali rozšíriť počet členov nad 400, vrátane troch nových ZO SZPB.“

Václav Homišan, predseda ObIV SZPB Stará Ľubovňa

Pochválil zavedenie informačných technológií do každodennej práce, ktoré nielen sprehľadnili členskú evidenciu, ale aj urychlili a zefektívňovali informačný a komunikačný proces.

V istom momente sa rozvinula diskusia ohľadne hrobov vojnových hrdinov. Bolo poukázané na to, že samospráva aj za takéto hroby žiada úhradu hrobového miesta. Štefan Hrubý, predseda ZO SZPB Nový Svet (ObIV SZPB Galanta) sa opýtal: „Nestačí vám, že za to už zaplatil svojím životom?“ Toto by vraj mal SZPB vyriešiť právne.

(Pokračovanie na str. 1V)

Pred oficiálnym začiatkom zjazdu predseda SZPB P. Sečkář (2. sprava), predseda ČSBS Jaroslav Vodička (2. zľava), tajomník ÚR SZPB V. Longauer (1. sprava), predseda OblV SZPB Poprad Michal Kopko (v strede) s tajomníkom OblV Jánom Pavlovčinom (1. zľava) položili veniec k Pamätníku padlým vojakom Červenej armády v Parku hrdinov pri železničnej stanici, kde si Popradčania pripomínajú oslobodenie mesta Červenou armádou v januári 1945. Táto delegácia bola položiť kvety aj na hrob bývalého predsedu SZPB Karola Pitku na cintoríne v Poprade – Veľkej.

Registrujú sa delegáti z B. Bystrice a vzadu zo Zvolena.

Z vystúpení hostí

Okrem viceprimátora Popradu Štefana Pčolu, predsedu ČSBS Jaromíra Vodičku (rozhovor s ním prinášame na str. 5) delegátov oslovil aj predseda JDS Ján Lipiansky, ktorý uviedol, že na ostatných päť, šesť rokov sa pozerá ako na mimoriadne úspešné obdobie ochrany práv seniorov. „Trochu sa bojím, že týmto rokom už táto etapa končí, že ideme do mimoriadne zložitých čias.“ V ďalšom to potvrdil rukolapnými dôkazmi. Spoluprácu so SZPB ocenil aj odovzdaním Ďakovného listu JDS Pavlovi Sečkářovi.

Ladislav Skrak, tajomník Klubu výtvarných umelcov, spisovateľov a literárnych teoretikov pri SZPB

Oboznámil delegátov s výstavami, ktoré od vzniku Klubu organizovali v zahraničí.

Moskva 3-krát, Kyjev 2-krát, Varšava 2-krát, Budapešť, Berlín, Viedeň... Ďalej spomenul ako im „odpadol kameň zo srdca“, že sa podarila revitalizácia pomníkov v Krpáčove a na cintoríne v Slávičom údolí v Bratislave.

Delegátov tiež informoval, že „v roku 1974 sa robil súpis pamätníkov Povstania. Bolo ich 1 603. A 560 pamätníkov malo tému oslobodenia.“ O tieto pamätníky sa majú v zmysle zákona starať vlastníci. „V prípade Dolnej Lehoty Krpáčova sme mohli konať preto, lebo samotná obec bola v konkurze,“ a ďalej vysvetlil právne súvislosti revitalizácie tohto pomníka 2. čs. paradesantnej brigády v ZSSR.

Rečník informoval delegátov aj o pripravovanej zmluve medzi Ministerstvom kultúry SR a SZPB.

Napísali o nás

Stále pripomínajú mládeži historické udalosti bojov za slobodu

Hymnou a slávnostným nástupom vlajkonosičov so štátnou zástavou, vojenskými štandardami a vlajkou Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov sa minulý piatok začal dvojdňový XVII. zjazd SZPB v Poprade. Medzi delegátov zavítali vojnoví veteráni a ďalší početní hostia, medzi nimi za mesto Poprad viceprimátor Štefan Pčola.

Zjazd pozdravil slovami poďakovania najmä za to, že členovia SZPB podnecujú mladých ľudí, aby si vážili a chránili mier: „Pre mňa je obdivuhodné, keď vidím vás, pamätníkov histórie a bojovníkov za slobodu, stát' pred mládežou a pripomínať významné udalosti našich dejín boja proti fašizmu. Prajem vašej organizácii, aby mala silu a energiu pokračovať vo svojej ďalšej činnosti.“

Marta Marová, Popradské noviny (výňatok)

Z diskusie delegátov

(Dokončenie zo str. III)

Ďalšou témou, ktorej sa rečník venoval, boli poznatky z volieb do samosprávnych orgánov, ktoré ukázali vzostupný trend Kotlebovej – ĽSNS, „kam by sme mali vrhnúť naše sily a pozornosť.“ Najkritickejšou skupinou, ktorá sa podľa V. Homišana dá ovládať, je stredoškolská mládež, hlavne prvovoliči, ale aj dôchodcovia. „Pre náš zväz nie je prijateľné, aby taká strana s priam fašistickými názormi obsadzovala v mestách a obciach medzi politickými stranami tretie, ba dokonca až prvé miesto. A to aj tam, kde máme ZO SZPB. Z tohto sa musíme poučiť a zamerať sa na tieto ľahko ovládateľné skupiny. Lebo v budúcnosti by sme mohli mať veľké problémy,“ upozornil predseda OblV SZPB.

Nebolo jediného diskutujúceho, ak sa zaoberal organizáciou vedomostných súťaží na školách, ktorý by zjazdu neoznámil, ako im z roka na rok rastie záujem o naše „Medzníky 2. sv. vojny“! Záujem pritom rastie tak medzi žiakmi a poslucháčmi, ako aj medzi učiteľmi a školami.

Toto Štátny pedagogický ústav nevidí alebo nechce vidieť? Komu prekáža tento trend? Kto chce likvidáciou SZPB uvoľňovať priechodnosť neonacistickým a neofašistickým ideám a ich nositeľom? My v SZPB vieme, kto je to! No vedia to aj kompetentní?

Jozef Petráš, predseda OblV SZPB Trnava

Zovšeobecnil skúsenosti z omladzovania členskej základne. „Keď som sa v roku 2005 ujal funkcie predsedu, naša organizácia mala vyše 700 priamych účastníkov a členská základňa 1 263 členov. Dnes sú v našej pôsobnosti traja priami účastníci a celkom 310 členov. Od XVI. zjazdu nám ubudlo 80 členov, prijatých bolo 52 členov,“ uviedol hneď na začiatku trnavský predseda.

Aj preto oblastný výbor uznesením zaviazal svojich členov príviesť do zväzu svoje dcéry, synov...

Oblastný predseda už má zapojených všetkých. „V plnej miere si uvedomujem, že fašizmus nebol definitívne porazený. Smutné je, že jeho nositeľmi sú často politici, poslanci, ba aj najvyšší ústavní činitelia, ktorí ho slovné odsudzujú, no v životnej praxi ho podporujú.“ A pred delegátmi konkrétne menoval... „**Najtragickšie je, že médiá nás, ktorí obhajujeme záujem Slovenska, Slovákov, mier... pasujú často do pozície fašistov!** V tomto smere je našou povinnosťou, aj za cenu strát, udržať napríklad aktuálny Bojovník. Som presvedčený, že náš dvojtýždenník by mal byť pomôckou učiteľov pri výučbe dejepisu na stredných a základných školách,“ zdôraznil J. Petráš a dodal, že Trnavčania „už začali kontaktovať zriaďovateľov ZŠ a SŠ, aby ministerstvo školstva objednalo náš dvojtýždenník pre každú školu, aby sa odstránilo hluché miesto v otázkach 2. sv. vojny a národno-oslobodzovacieho zápasu pri víťazstve nad fašizmom.“

Lubomír Dubeň, predseda HOSK letcov, bojovníkov v SNP a zahraničí

Písomne podal príspevok ku správe o činnosti Ústrednej revízejnej komisie SZPB, týkajúci sa pohľadov po lehote splatnosti, čo „bude pomôckou pre novú revíznú komisiu“.

Druhá časť jeho príspevku sa týkala odpredaja huteľného majetku SZPB chaty Partizán. Ide o tému, ku ktorej sa musí odborne vyjadriť tak Predsedníctvo ÚR SZPB, ako aj nová ÚRK.

Norbert Lacko, podpredseda ÚR SZPB a predseda Komisie pre učiteľov, ženy a mládež

„Ruku na srdce, podarilo sa nám splniť úlohu ďalej pokračovať v rozširovaní členskej základne, v prijímaní nových členov?“ Získavať ich aj za nových predplatiteľov zväzového dvojtýždenníka Bojovník?

„No i napriek tomu je SZPB stabilným občianskym združením, ktoré má spoločenskú autoritu a podporu štátnych orgánov a samospráv,“ povedal na začiatok vystúpenia a v ďalšom poukázal na to, ako aj na základe úsilia SZPB „ministerstvo školstva pridalo jednu hodinu dejepisu práve pre 9. ročník ZŠ“. Spomenul aj súťaž Medzníky..., osobitne poznatok, že v roku 2019 bolo po prvýkrát usporiadané aj celoslovenské kolo pod názvom „Dni zmaru a nádeje, Medzníky 2. sv. vojny“.

Ďalej poukázal, že v systéme vzdelávania mládeže táto aktivita nevisí vo vzduchu, ale že „ministerstvo školstva ju podporilo schválením organizačného poriadku súťaže a odporúčaním v pedagogicko-organizačných pokynoch pre riaditeľov ZŠ. **Čo sa stalo po prvýkrát v histórii školstva!**“

Potom uviedol údaj, že do súťaže Medzníky... sa zapojilo už 27 oblastných organizácií, do finále vyslalo svoje družstvá 19 z nich.